

"DRAUGAS"

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS,
IŠEINĄS KAS
ČETVERGAS

MIESTE
WILKES-BARRE, PENN'A.,
314 E. Market St.

KAINA METAMS:

Suvenytose Valaisose . . . \$2.00
In Kanada ir kitose šalyse . . . \$3.00
APSKELBIMŲ KAINOS ATSKYRIUM

Rankraščiui siųsti adresu:

REV. A. KAUPAS,
64 Church St., Pittston, Pa.

Pilnųjų siuntų ir su visais reikaisiais reikia
kreiptis šiuo adresu:

"DRAUGAS"
314 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

Lithuanian Newspaper

"DRAUGAS"

(THE FRIEND)

Official Organ of the Lithuanian Roman
Catholic Alliance of America

PUBLISHED EVERY THURSDAY,
314 East Market St.,
Wilkes-Barre, Pa.

SUBSCRIPTION RATES:

In United States . . . \$2.00
Canada and other Parts . . . \$3.00

Advertising Rates on Application.

All Communications and Money Orders
must be addressed to:

"DRAUGAS",

314 E. MARKET STREET,
Wilkes-Barre, Pa.

Organas Susiv. Liet. Rymo-Kat. Amer. ir Liet. Rymo-Kat. Piln. Blaivin. Amer. Susivienijimo.

No. 2

WILKES-BARRE, PA., 11 SAUSIO (JANUARY) 1912 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21-st, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE, PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897.

Metai IV.

Lekcija ir Evangelija

Antroji Nedėlia po Trijų Karalių.

Lekcija. — Rym. XII, 6—

6. — Turėdami tuleriopus

ovanas pagal malonės, kuri

ums yra duota; arba pra-

šavimą pagal tikėjimo

ikos; arba tarnavimą tar-

vimu; arba kas mokina —

okyme; arba kas draudžia

draudime; kas duoda —

astybę; kas turi vyres-

bę — rupestingume; kas

ro gailestybę — su links-

be. Meilė be veidmainys-

; neapkędami pikto,

ausdamiesi prie gero; bro-

ka meile viens kitą mylė-

mi: garbėje viens kitą pra-

kdami; rupestyje netin-

. Dvasioje karšti, Viešpa-

tarnauti; viltėje links-

varguose kantrūs; mal-

se neperstojauti; šventų

reikalus šelpianti; svečius

elai priimanti. Garbinki-

tuos, ką jus persekioja;

rbinkite, o nenorėkite

kti. Linksminkitės su

ksmijančiais, verkite su

kančiais. Tarp savęs

modai manydami — ne

štai išsikeldami, bet nu-

eminantiems sutikdami.

Evangelija. — Jon. II, 1—

1. — Anuomet buvo vestu-

Galilėjos Kanoje. Ir bu-

ten Jezaus motina. Buvo

o-gi pakviestas ir Jezus

mokiniai i vestuves. O

neteko vyno, tarė Je-

motina jam: vyno ne-

i. Ir tarė jai Jezus: kas

ir tau, moteriške? dar

tėjo mano valanda. Tarė

motina tarnams: ką tik

ms sakys darykite. Ir bu-

tenai šeši indai iš akmens

daryti pagal žydų apėsty-

o, kuriuosna tilpo du ar-

tris viedrai. Tarė jiems

us: pripildykite indus

denim. Ir pripylė anuos

idinus. Ir tarė jiems Je-

semkite dabar ir nuneš-

vestuvių užveizdėtoji.

unešė. O kad vestuvių

veizdėtojas paragavo van-

į, kuris stoji vynu, o ne

ojo iš kur butų, bet tar-

žinojo, kurie sėmė van-

į, pavadino užveizdėtojas

uvių jaunikaitį ir tarė

kiekvienas žmogus pir-

u padeda gerą vyną, o

atsigeria, tadą tą, kurs

lėtesnis. O tu gerą vyną

ikei ikišiolei? Tą pra-

stebuklų padarė Jezus

lejos Kanoje ir parodė

garbę, ir tikėjo į jį jo

MARIJOS UŽTARYMAS.

Evangelija aprašo vestu-
ves Galilėjos Kanoje. Ves-
tuves darė kas nors iš V. Jė-
zaus giminių, nes matome
jose dalyvaujant patį V. Jė-
zų, Jojo Motiną ir mokinti-
nius. Jaunavedžiai turėjo
buti neturtingi, nes beveik
pradžioje pokilio pasirodo,
kad vyno neturi. Jaunasis
jaučia visą padėjimo nesma-
gumą, tačiau nedrįsta nie-
kam apie tai užsiminti, ir
pasiskundžia iš savo netur-
to iki Jėzaus Motinai, tikė-
damasis pas ją rasti surami-
nimą. Ir neapsiriko. Marija
eina pas savo Sūnų, ir užta-
ria nelaimingą; pasako du
trumpu žodžiu: "Vyno ne-
turi!" Ir to jos užtarymo
utenka, kad Jėzus padarytų
stebuklą jaunavedžių sušei-
pimui.

Daug ką pamokinančio
atrundame šiame atsitikime.
Matome, kad V. Jėzus neat-
meta savo Motinos prašymų
ir jos klausydamas daro
savo stebuklą. Be abejonės
ir dabar, jiems esant dangu-
je, V. Jėzus neatmeta savo
Motinos prašymų. Marija
gi yra ir mūsų motina. Savo
kasdieniniame gyvenime
reikalaujame daug malonių
nuo Dievo. Bet, tankiai nes-
kreipiame ar neišdrįstame
prie Dievo kreipties ir mus
lūkia užganėdinimas, jei iš
kur nors neatsiras pagalba.
Ir kur gi mums atsiras pa-
gelba, kas mus užtars? Yra
globėja, kuri neišleidžia mus
iš savo akių, mato mūsų rei-
kalus ir anksčiau ar vėliau
praneš apie juos savo Sūnui.
Ir kada suspaudžia mus var-
gės ir ištinka nelaimė, ji
kugžda žodžiais ir mūsų du-
šias, kaip anuomet i vestuvių
perdėtini: "ką norint lieps
jums, darykite". Jei joje tu-
rėsime toki, kaip tas perdė-
tinis užsitikėjimą, gausiai
busime apmokėti, nes V. Jė-
zus darys malonės stebuklus,
dėl mūsų dušių sustiprinimo.

Jei tad šiųsime savo mal-
das prie Dievo sosto per Ne-
kalčiausios Motinos rankas,
nepasiliksim be atsakymo;
Marija užstos mus pas savo
Sūnų, jos balsas bus išklaui-
sytas ir pagelbą atrasime.

S.

Katalikiškos Žinios

**Šv. Tėvas Pijus X-tas pri-
iminės svečius.**

Rymas. Šv. Tėvas Pijus
X-tas paveldėjo apgarsinti,
kad pastaru laikui vėl prii-
minėsias svečius, norinčius
atsilankyti pas Šv. Tėvą.

Nežiurint didelių šalčių,
Šv. Tėvo sveikata esanti vi-
sai gera.

Rymas. Tarp daugelio Ry-
mo iškilnių paminėtina, pa-

sibaigęs Armenų katalikiškų
vyskupų susivažiavimas. Re-
tas tai atsitikimas, kad toly-
mas rytų šalies vyskupų su-
sirinkimas būtų daromas
Ryme. Armenų vyskupai
parodė tuo didelį pasitikėji-
mą šventuoju Tėvu. Armė-
nijoje vyskupai ligšiol turė-
jo netiktai dvasišką, bet ir
svietišką valdžią, buvo lyg
armėnų tautos atstovais
prieš Turkijos vyresnybę.
Paskutiniu laiku ir svietiš-
kieji žmonės ėmė kištis i
vyskupų rinkimą ir kitus jų
valdymo reikalus. Todėl po-
piežius tiems nesusiprati-
mams išvengti buvo privers-
tas paskirti savo valdžia ke-
letą naujų vyskupų ir sušau-
kė jų susirinkimą Ryme Ar-
menijos bžanytiniais reika-
lams apsvastyti. Pabaigę
savo tarybas, vyskupai pra-
nešė apie jų pasekmes popie-
žiui, kursai tą vyskupų rai-
tą drauge su savo raštu keti-
na išleisti i armėnus katali-
kus ir išaiškinti jiems klau-
simus, dėl kurių buvo kilę
nesutikimai.

**Žemaičių vyskupijos ka-
talikų Dvasiškijs Susiųs**
pimo draugijon priimti nau-
ji nariai: kun. Česnyš, Pe-
terburgo Dvas. Ak. profes-
orius, kun. J. Jarašiūnas,
šv. Zitos dr. pirmininkas,
kun. J. Gražys, Alukštos de-
kanas, kun. P. Baršys, Kau-
no katedros kamendorius.

Kaunas. Dvasiško teismo
nusprendimu kunigui Jonui
Jakuškai atimta kunigystė
penkiems metams. Praėjus
tamp laikui gali prašyti vys-
kupui, kad sugrąžintų.

Anglija. Garsiausias Ang-
lijoje pamokslininkas pasto-
rius Cohem perėjo i katalikų
tikėjimą.

**Katalikiškas universite-
tas Ryme.** Ryme yra garsus
"Gregorianum", kuriame
klauso lekcijų su viršum
tuktantis iš visų pasaulio
kraštų jaunimo. Šimet baigė
universitetą šimtas devy-
nesdešimts du studentu. Pa-
liudijimus suteikė kardino-
las Bijo šv. Ignaco Lojolės
bažnyčioje.

Varšava. Žinomam pa-
mokslininkui grupui kunigui
Lubienskiui liepta išvažiuo-
ti iš Varšavos i Austriją.

Doros apginimui. Italijos
katalikės moteris renką pa-
rašus, kuriuos žada i teikti
valdžiai, prašydamos, kad ji
nedėtų ant naujai išleidžia-
mų pinigų plikos žmogaus
stovylos, kuri tenai yra nu-
piešta.

Novgorodas. Kun. Venelo-
vas, Novgorodo klebonas, už
pakrikštijimą kudio iš mai-
šytos moterystės, atstatytas
trims mėnesiams nuo vietos.

"Vien."

Politiškos Žinios.

KINŲ REVOLIUCIJA.

Dar kartą Kinijos monar-
chija mėgina pasipriešinti
respublikos įvykinimui.

Kaip rodos, Pekino val-
džia net tvirtai tiki savo
pergalei.

Valdžios kabinetas prie-
mė Tang-Shao-Yi'o rezigna-
ciją, kuris buvo Yuan-Shi-
Kai'o ir valdžios represen-
tantu Shanghajaus taikos
konferencijoje. Valdžia pra-
nešė telegrafu revoliucio-
nierių atstovui Dr. Wu-Ting
Fang, jog toliau valdžia ves
taikos tarybas telegrafo ke-
liu, tai-gi, be atstovo pačioje
konferencijoje. Valdžia gar-
sina, kad Tang-Shao-Yi nuė-
jo toliau, negu valdžios ins-
trukcijos jam leido tai dary-
ti, ypač pasirašymas po su-
tartim šaukiančią tautos
konvenciją, kuri turėjo nu-
spręsti kokia turi būti Kin-
jos valdžia — monarchija ar
respublika.

Premieras Yuan-Shi-Kai
tvirtai laikosi savo užsibrė-
žimo, kad tautiškosios kon-
vencijos pasiuntiniai turi su-
sivažiuoti i Pekiną, ir niekur
kitur.

Ir praėitą savaitę premie-
ras Yuan-Shi-Kai buvo pa-
davęs savo rezignaciją, bet
ir šiuom kartu likosi nepri-
imta. Pekino valdžia aplai-
kė nuo savo armijos gene-
rolų reikalavimus, kad visi
didžkunigaikščiai, kurie val-
do neapsakomai didelius tur-
tus ir saugumo dėlei laiko
juos sudėję užrubežinėse
bankose, kad tuoj atimtų iš
svetimų bankų ir atiduotų i
karo ministerio rankas su-
tvirtinimui valdžios armijos.

Ex-premieras kunigaik-
Čing, dabar pildas užrubeži-
nių reikalų ministerio vietą,
gavo laišką, kuriame grumo-
jama sugriauti jo visus pa-
locius, jeigu jis nieko neduos
kariumenės užlaikymui.

Praeitą savaitę premieras
Yuan-Shi-Kai aplaikė nuo
Ciesorienės daugiau kaip
\$2,000,000 valdžios armijos
užlaikymui, kurios tai sumos
tesės iki su revoliucijonie-
riais sutartai tautiškai kon-
vencijai.

Imperijalistai mano, kad
ir revoliucijonierius priver-
tė prie sutarties suaukti
tautos konvenciją daugiau
niekas kaip tik pinigų stoka.

Keli šimtai kareivių, ku-
rie sergėjo Lanchau ginklų
arsenalą su kilo prieš savo
valdininkus. Jų komanduo-
tojas pabėgo i Kaipingą, iš
kur jis davė žinią Tien Tsin
gelžkelio valdybai, kad dru-
čiai saugoti gelžinkelį, nes
sukilėliai esą pasirengę vi-
sai sustabdyti jo komunika-
ciją.

Londono korespondentai
praneša iš Pekino žinias,
kurios rodo, kad Pekino pa-

dėjimas labai blogas ir kri-
tiškas.

Gelžinkelių kompanijos
negali gauti anglies, kas
visai sustabdo šalies pramo-
nė, kadangi be anglies gelž-
kelių komunikacija negali-
ma.

Shan-Tung ir Shan-Si pro-
vincijos visai revoliucio-
nierių rankose. Sukilėliai
užpildinėja smarkiau ir
smarkiau. Iš visur ateina
vien tik liudnos žinios.

Gi Rusijos pasiaiskini-
mas, kad ji visai nemananti
užgriebti Mongalijos arba
Turkestano, laikomas nie-
kuo daugiau, kaip tik veid-
mainiavimu. Taip-gi Rusija
reikalauja sau visiškų pri-
vilėgių budavojimui Kiakh-
ta-Urga geležinkelio linijos.
Atnaujino ir seną Rusijos
reikalavimą pataisyti Rusų
Kinų sieną i šiaurę nuo Tian
Shau tarpupio; bet šis pas-
tarasis reikalavimas vargiai
bus išpildomas.

Vėlesnės žinios praneša,
kad susirėmimas imperija-
listų su revoliucijonieriais
neišvengiamas. Premieras
Yuan-Shi-Kai pranešė sve-
timų šalių pasiuntiniams
kad jis esąs pasirūžęs kovoti
lig galui už konstitucijona-
lišką monarchiją. Jis tikisi,
kad pietinių provincijų re-
voliucijonieriai greitai išsi-
žadės respublikos sapnų.

Ciesorienė, kuri pati pa-
aukojo didelę sumą pinigų
armijos reikalams, pasižadė-
jo išleisti paraginimą, kad
visi manėjų dideli kunig-
gaikščiai taip-gi paskirtų di-
deles pinigų sumas monar-
chijos palaikymui.

Taip tai tebesilaiko Kin-
jos piliečiai pasidalinę i dvi
pusi. Ir valdžia, ir revoliu-
cijonieriai pilni vilties lai-
mėti šalies valdymo teises.
Šiaip, ar taip, vis-gi ten ateis
betvarkės galas, kaip tai atė-
jo Meksikos respublikoje.

RUSIJA IR JUNG TINĖS AMERIKOS VALSTIJOS.

Rusijos valdžia, bent tuo-
tarpu, visai atsakė duoti
kokį-nors atsakymą ant
Jung. Amer. Valstijų presi-
dento Tafto pranešimo per
Amerikos pasiuntinį Curtis
Guild Peterburge, kuris pra-
nešė Rusijos vyriausybei,
kad Jung. Valstijos panai-
kino visus ryšius su Rusija
pagal 1832 m. padarytą su-
tarti. Nors pasiuntinis, pra-
nešęs apie sutarties panaiki-
nimą, vien-laik pranešė Ru-
sijos vyriausybei, kad Jung.
Valstijos geidžia ir vėl tuoj
atnaujinti Rusų-Amerikos
sutartį vietoj panaikintos.
tačiau tas neišdavė nei ko-
kių vasių.

Rusų vyriausybė, kaip o
priežastį, dėl kurių ji dabar
negalinti pradėti tarybų link
sutarties su Amerika, stato
besiartinančius IV-tosios Du-

mos atstovų rinkimus.

Tatai sprendžiama, kad
IV-toji Duma turės sulošti
svarbią rolę priėmimo nau-
jos sutarties su Amerika,
kur Amerika reikalauja pri-
pažinimo jos žydiškųjų pi-
liečių pasportų, ko, žinoma,
labai nenorės Rusijos vy-
riausybė, o su ja, ir pati
Duma, nes dabartinė III-
čiojo Dumoj' o to galima
atstovų dalis yra valdžios
šalininkai.

Rusai ir dabar labai pyks-
ta ant amerikonių, kad jie
drįso pasipriešinti Rusijos
vyriausybei, peikti jos pa-
sielgimus ir ant galo panai-
kinti sutartį. Nebereikalo,
tatai, rusai nacionalistai
garsina didelį Amerikai boy-
kotą ant jos Rusijon įveža-
mų prekių. Bet ar Jung.
Amer. Valstijos to labai nu-
sisąs, tai svarbus Rusijai
dalykas.

Rusijos valdžios organas
"Rossija", oficijališkai at-
sakydamas ant Jung. Amer.
Valstijų klausimo apie pra-
dėjamą tarybų naujai Rusų-
Amer. sutarčiai aiškina, kad
norint padaryti su Rusija
naują sutartį, tai Amerikos
žydų reikalai turį būti visai
atskirti, kas aiškiai parodo
Rusų vyriausybės politiką
tame dalyke.

Toliau, "Rossija", kalbė-
dama apie Amerikos politi-
ką, kuri praktikuojanti Mon-
roe'aus doktrinas, klausia
Ameriką, ar ji turinti bent
kokią nuovoką apie sveti-
mos valstybės vidurinius rei-
kalus, kaip skaudžiai, esą,
jie turėtų nukentėti, jeigu
ten pradėtų šeiminkauti
svetimos valdžios.

Ant pabaigos, "Rossija"
išreiškia viltį, kad pakol kas,
dar amerikoniui nieko tikro
apie žydų pasportus nepasa-
kė, todėl rusams nėsą ko taip
nusiminti, ir, kaip ligšiol,
gal Amerika ir vėl pasilik-
sianti kaipo Rusijos draugė.
Tačiau, pradėję kovą, var-
giai amerikoniui nusigąs ru-
sų kilnojimų "kulokų" ir iš-
sizadės savo teisingų reika-
lavimų.

Šis Amerikos žydų pakel-
tas pasportų klausimas, ne-
mažai lytisi ir mus pačius
lietuvius. Juk ne vienas ir ne
keli yra lietuviai atvažiavę
Amerikon neatlikę kariume-
nės tarnystos, kurie, tapę
Amerikos piliečiais, gal ir la-
bai panorėtų atlinkyti savo
tėvyne, bet, žinodami, kad
ten jų laukia žandarmas, ku-
ris gal neleis jiems nei gimti-
nį kaimą aplankyti, bet pa-
siųs tiesiog ant Kaukazo ar i
Siberiją "raudoną kozaką",
šokti, tada turi visko išsiža-
dėti.

Žydai — turtingi, todėl
jie ir galingi; jų klauso ir
Amerikos valdžia. Juk tai
reikia labai didelių spēkų,
kad privertus valstybės vy-
riausybę susikauti su kita

valstybe už keno nors reika-
lus. Tai jau turi but labai
svarbus reikalas, apeinas vi-
sos šalies piliečius ir jų ge-
rovę. O žydai įstengė tai pa-
daryti. Daug tatai reiškia.
Mat pas žydus netruksta ne-
tik turto, bet ir vienybės.

Tai-gi šis klausimas, nors
žydų pakeltas, bet jis yra
lygiai svarbus ir visiems Ru-
sijos išeiviams, kurie, buda-
mi Amerikos piliečiais, pan-
orėtų pavažiuoti tėvynėn
pasiviešėti, bet negalėtų tai
padaryti dėl Rusijos val-
džios priekabių. Tatai patar-
tina visiems kas kuom gali
ir išmano, kreipties prie
Amerikos valdžios, kad da-
rant su Rusija naują sutar-
tį, būtų panaikintas tas pa-
ragrafas, kuris leidžia Rusi-
jos valdžioms imti rusų ka-
riumenėn, nežiurint kad jie
yra ir tikrais Amerikos pi-
liečiais ir išsižadėję Rusijos
pilietystės. Žinoma, gal Ame-
rikos valdžia ir be niekieno
patarimų ir reikalavimų pa-
reikalaus nuo Rusijos tokių
sutarties išlygų, bet mes,
Rusijos išeiviai, to neprivi-
lėtumėm pamiršti, ir, prie
geros progos, priminti tai
amerikonams, kurie, nors
nevisada, bet vis dėlto ne-
leidžia Rusijos valdžiai su-
neleiddžia Rusijos valdžią su-
mums pasielgti kaip jai tai
patiktų.

Iš Visur.

1 400 Maurų užmušta. Me-
lilla, Morokoje. Čia buvo
smarkus mušis Ispanijos ka-
riumenės su Maurų sukilė-
liais. Netoli upės Kert ispa-
nijonai taip smarkiai užpuo-
lė ant maurų, kurių apie 400
ant vietos užmušė.

Ispanų nuostoliai siekia
27 užmuštų.

1 Ottawa bus 'distrikas'.
Ottawa, Canada. Šio miesto
gyventojai pritaria valdžiai,
kad ši apielinkė būtų ap-
versta i federališką distriktą
panašiai Jungtinių Valstijų
Columbijos Distriktui, ka-
me randasi kapitolius Wa-
šingtonas.

Ministerių tarpe. Peter-
burge pasklido gandas, kad
netrukus atsisatydysias tei-
sių ministeris Ščeglovitovas.
Jo vietą užimsias senatorius
Kr

Vilnius. Vokiečių pamokslai. Nuo sekmadienio, gruodžio 4 d. šv. Onos bažnyčioje, po mišių, pradės skaityti vokiečių kalba pamokslus. Tuos pamokslus skaitydavo šv. Onos bažnyčioje ir pirma, bet koki laiką jų jau nebeskai.

Montvilo gatvė. Tarp Lukiškių plesais ir gubern. kalėjimo susitaisė šiemetini nauja gatvė, kurią miesto valdyba pavadino "Juozo Montvilo gatve". Dabar "K. W." praneša, kad antradienį išvyko policija nukabinusi nuo tos gatvės kerštas tam tikrą lentelę, kur buvo įrašytas gatvės vardas.

Kanalizacija. "K. W." rašo sužinojęs, kad vidaus reikalų ministerija jau tikrai patvirtinusi Vilniaus miesto kanalizacijos sumanymą ir planus.

Miesto biudžetas. Miesto valdyba jau baigė taisyti biudžeto samatą 1912-tiesiems metams. Siekia jį išvysti 1.446.000 rub.; šių metų Vilniaus miesto biudžetas mažesnis 13 tūkst. rub. Pažymėtinas kai kuriuos permainas biudžete: būtent, 1912 m. miestas nebemokėsias jau pašalpos policijai laikyti, užtat daug daugiau skiriamas švietimo reikalams ir labdarybės įstaigoms.

Numireliai rinkėjai. "K. W." rašo, kad peržiūrint Vilniaus miesto rinkimus III-jon Dūmon pasirodė, jog rinkėjais buvo užrašyti 300 žmonių tuo laiku jau mirusių, daugiausia žydų. O juk kiekvieno įrašomo rinkėjo tikrumą tvirtinusi policija!...

Koncertas. Kalėdų šventėmis Kaune koncertas lietuvių dainininkės p-lės Liudos Balčiūnaitės ("Birutės"). P-lė Balčiūnaitė nuolat gyvena Lietuvių Minske; mokėsi Varšuvos konservatorijoje, dabar ją baigė, tačiau mokosi dar toliau pas prof. Chodakauskį. P-lė Balčiūnaitė dainuos Kaune lietuvių liaudies dainas, garbanuotas p. Štarkos; jįsai taip-pat dalyvaus koncerte: ves vyrų chorą.

"Dainos" valdyba ruošia gruodžio 11 (24) d. savo buste paskaitą. Skaitys O. Pleiryte-Puidienė referatą "Asmens ir socialinė etika pagal Foesterio".

Paskaitos programa bus tokia:

Įžanga: kas tiesa? — Senosios ir naujosios tiesos.

— Ar yra absoliutinė dora?

Valia ir jos intekmė žmogaus gyvenime. — Kas tai yra savarankiškumas ir kaip jis pasiekiamas? — Profesija ir būdas. — Politikos ir pedagogijos profesija.

Vaikinai ir merginos: santykiai tarp jų. — "Liuosio" būdai. — Seksualė etika ir sveikata. — Laisva meilė.

— Ankstyvas vedimas. — Doros higienos dėsni. — Kultūros uždaviniai (mėry).

— Moterų klausimas. — Socialis klausimas. — Visuomenės veikimas ir žmogaus tobulinimas.

Pikeliai, Telšių apskr. Kur trumpa, ten trūksta; kur mažas šviesumo, ten jį dar labiau mažina. Taip yra ir pas mus Pikeliuose. Mu-

bai moka išspūdį grynai

Daukanto rūpesčiais buvo įsteigta "Saulės" skyriaus mokyklėlė, kur mūsų vaikai buvo galėję įgyti gimtąją kalbą šioji-toki pradžios mokslą, bet jau antri metai kaip valdžia ją uždarė dėl nežinomų priežasčių. Praėjusį rudenį valdžia buvo pakėtinusi duoti Pikeliose dviklės mokyklą, vyrai buvo sutikę ją priimti. Tačiau šį rudenį vietoj dviklės gavome pradedamąją mergaičių mokyklą, kurioje mokytojausia rusė mokytoja. Žinoma, mūsų dukterys tenai lietuviškai neįmokės.

Rietavas, Raseinių apskr. Rietavo parapijos Vatušių sodžiaus nusigėrė du vaikinai užpuolė lapkričio 20 d. žmogų, smagiai sumušė; jie atėmė iš jo dar 30 rub., kurių sumuštas paskui nebe-rado. Vieną mušką suėmė ir pasodino ligi teismo. Kita syki, tą pačią savaitę, tokie-pat ponai užpuolė ant kėnų, grįžtančių iš Rietavo.

Panevėžys. Lapkričio 27 ir 28 d. buvo čia kun. Tumo paskaitos apie Amerikos iš-eivius — jos gerąsias ir blogąsias puses. Kun. Tumas suprantamai ir viską aiškiai, kaip ant delno, išdėstė, apie amerikiečių gyvenimą. Iš jo žodžių paaiškėjo, kad Amerikos pyragai nėra taip gardūs, kaip kiti mano. Reikia tikėti, kad kun. Tumo teisingi perspėjimai ne vienam, manančiam apie Ameriką, sukėlė nepaprastą abiejimą; važiuot, ar ne. Žmonių, ypač iš sodžių, buvo prisirinkę tiek, kad nebegalėjo tilpti didelėje ugniagesių salėje.

Vabalninkė gruodžio 2 d. š. m. žiemskis, Orlovas, nagrinėjo inkuniečių bylą. Buvo kaltinami sutaisymu šiemet gegužinės savo alksny-nėje. Kaltino apie 30 žmonių abiejų lyčių; kiti, kaip antai A. Perekšlytė jau mirus prieš 15 metų, P-tė mirus prieš 5—6 metus, keli maži vaikai 6—8 m., senelė Sukienė 90 metų dabar serganti ir keletas žmonių visai nedalyvavusių toje gegužinėje. Į teismo vietą kiti ejo, kiti nebuvo — kaip antai nabaš-tikai irgi nemalonėjo paklausyti mūsų viršininkų. Bet vistiek ar šaukiami ejo teisman, ar nėjo bausmę ly-gią gavo: po 50 kap. nuo nosies, arba po vieną parą kalėjimo.

Gyvieji ketina apsimokėti, o mirusiems matyt prisieis kalėti.

Pamatysite a. a. ir jus, kaip pas mus dabar gyvena-si... Neišsisuksite...

Lentupis, Švenčionių ap. Ir čia kada būta lietuvių parapijos. Tokių pavardžių, kaip Sapel, Žameje yra daugybė. Pagaliau, ir vietų vardai, k. a. ir paties miestelio, nurodo tą-pat. Dabar tai gudų parapija. Tik prie Švenčionių par. sienos kai kurių sodžių seniai tebekalbama tarp savęs lietuviškai. Vaikai ir ten nebemoka. Tos parapijos nutaustimas jau labiau yra nuostabus, kad iš abiejų jos pusių kaimynės Švenčionių ir Adutiškio parapijos tebėra dar lietuviškos.

Lapkričio 30 d. vyskupi-jos valdytojas šventė čia naują bažnyčią. Ilgai statė lentupiečiai naujus Dievo namus, nes net keliolika metų. Pastatė rūpesniu klebonu: kun. Račkausko ir kun. Pakalnio; lėšomis gi labiau-siai dvarininko Biševisko.

Lentupio bažnyčia daro la-bai malonų išspūdį grynai

išlaikytas renesanso stilius, bažnyčia šviesi, ruiminga. Nors jau arti 100 tūkstančių išleista, tačiau tebestovi dar tik pilkos sienos. Labai brangiai apsiėjęs materijolas. Plytos reikėjo gabenti net iš Vilniaus.

P. Biševiskis — tai prarė-tėjusio jau dabar kataliko magnato tipas. Iš 100,000 rub. — 70,000 rub. bažnyčiai jo paaukota. Nepavargo. Esas tai vienas turtingųjų, jei ne pats turtingiausias Vilniaus gub. dvarininkas. Jo turto priskaitoma 15 milijonų.

P. Biševiskis kaip duos-naus kataliko nuopelnus iš-dėstė gražioje savo prakal-boje kun. Michalkevičius. Atėjusiems iš kitų parapijų lietuviams po sumos buvo pasakyta ir lietuvių kalba pamokslas. Jo klausė be-veik pusė bažnyčios.

"Viltis".

Kaune jau kelinti metai veikia skyrius draugijos, įsteigtos šelpiti kareiviams, nukentėjusiems karėje, ir jų šeimynoms. Šiais metais tos draugijos kauniškis skyrius davė pašalpos 188 rublius šiems lietuviams: Juoz. Mackevičiui, Jevai Vaičiū-kinieni, Bagenskienei, Andriui Kralikiui, Elzbietai Šiaučūnienei, Juoz. Jotau-riui, Vinc. Gaveikai, Petriui Kalpokui, Jonni Mažeikiui, Šimui Pilypavičiui ir Anta-nui Stasaičiui.

Kauno ukės draugija ren-gia Kaune vasario mėnesyje 1912 metų sėklų parodą.

Miesto valdyba paskyrė lietuvių skaityklai pašalpos 200 rublių ir metus.

Kauno miesto duma savo posėdyje lapkričio 24 dieną nutarė paskirti 60 tūkstančių rublių pastatyti namams esančiam Kaune pre-kybos mokyklai. Ta mokyk-la gauna dabar nuo miesto pašalpos kasmet po 2 tūks-tančių rublių. Mokinas joje apie 400 mokinių. Kursas aš-tuonių klesų. Duoda visas teises. Daugelis neturtingų mokinių paliausuojama nuo mokesio. Reikėtų lietu-viams daugiau stoti į tą mo-kyklą.

Tame pačiame posėdyje advokatas V. Bociarskis rei-ka-lavo, kad miestas neduotų pašalpos katalikų labdarin-gai draugijai. Bet Ožinskiui ir kitiems užsistojus už tą draugiją duma nesutiko su Bociarskio prieštaravimu ir paliko pašalpą — 150 rub-lių.

Kvotiniai įstojantiems po Naujų Metų į "Saulės" pri-rengiamuosius kursus bus 7 ir 9 d. sausio 1912 m. Norin-tieji laikyti kvotimus priva-to lig 6 sausio d. atsitių arba paduoti Kursų Užveždė-tojui meldimus, nurodyda-mi ir kurį kursą nori įstoti ir prie ko rengties. Prie meldi-mų reikia pridėti: 1) Gimi-mo metrikus, 2) Luomo pa-liudijimą, 3) Vietinio klebo-no ar šiaip-jau ištikimo žmo-gaus paliudijimą apie elgi-mąsi ir 10 rub. pinigais. Kursų antraštas: Kaunas, Naujoji g. N. 17.

1912 m. skaičius matininkų, darbuojančių Kauno gub. žemės tvorkomojoje komisijoje, bus padidintas iki 200 ypatų. Šiais metais Kauno gubernijoje dirbo 150 matininkų.

Valdžios leista įkurti pi-gios paskolos draugijas (bankus). Krekenavoje Pan. pav., Telšiuose — an-trają taupomai-skolinamąją

Telšių bendrovę; Kelmėje — antrąją taupomai-skolina-mąją Kelmės bendrovę; Sa-lake Zarasų pav. — antrąją taupomai-skolinamąją Sala-ko bendrovę. Visos tos ben-drovės gausią pašalpą iš val-džios.

Šilelis (Res. pav.). Ažiū-tam, kurs mums įtaisė var-tojų draugiją ir padarė didelę gėrybę. Turime gerą sankrovos vedėją. Daug pri-sideda prie vartotojų drau-gijos palaikymo kunigas al-taristas. Aptiekorius įtaisė ugniai gesinti mašinas. Du vykių degė Šilelis, tai tik po vienus namus sudegė. Prie-ukės ratelio valstiečiai ma-žai ligšiol teprisideda, ukė apylinkėje senoviškai tebe-vedama. Tiktai Šimavičius įtaisė prūdus ir augina kar-pius, vienas valstietis taip-pat augina karpus.

Nočia (Vilniaus gub.). Lapkričio 20 d. kun. Cijū-naičiui pradėjus skaityti lie-tuviškai pamokslą, lenkai ėmė giedoti ir nedavė saktų pamokslu. Policija sustatė protokolą.

Kvėdarna. Lapkričio 15 dieną vienas žmogus iš Naš-vitėlių Tenenių parapijos grįžo pasigėręs iš Kvėdar-nos ir kelyje mirė. Rado ne-toli vieškelio nebegyva. Tan-kiei lankydavosi Kvėdarno-ję per turgus ir pasigėręs grįždavo namo. Vos sukako metai nuo tėvo Kazimiero mirties Kvėdarnoje, o jau apie dešimtį girtuoklių ne-laimingai pabaigė gyveni-mą.

Po Kvėdarnos parapiją žmonės subruzdą skirstytis į vienasėdijas. Jau keletas sodžių padavė prašymus į komisijas, kiti rengiasi pa-duoti.

Žaiginis (Res. pav.). Pas mus yra ukės ratelis, kurs daro mėnesinius susirinki-mus grapo Zabelos bute. Bet mažesnieji ukininkai vi-sai mažai teprisideda prie ra-telio ir mažai telanko su-sirinkimus. Pasirodo, kad nevisai gera tvarka su sąna-rius mokesčiais. Mažazemių ukininkų ir dvarponių mo-kėstis lygus, į metus po 1 rublį. Taigi jei nuperka ma-šiną ar kitą koki daiktą ir visi lygiai vartoja tai kiti skaito, kad tai skriauda. Reikalinga būtų tas mokes-permainyti: dvarponiai tegul moka daugiau už pa-orastus ukininkus, o ukinin-kai už mažesnius, visi pa-gal žemės didumą. Reikėtų taipogi tankiau daryti susi-rinkimus, ypač vasarą, tada daugiau ukininkų prisidėtų prie ratelio.

Skuodas (Telš. pav.). Du vaikinai besigydydamu, kad pasiliuosuoti nuo kariurnės, įsivarė sau neišgydomą ligą ir mirė.

Naumiestis (Suval. gub.). Susidarė "Lietuvių automo-bilų kompanija". Prisidėjo prie jos daugiausiai aplinki-niai ukininkai lietuviai. Kompanija sudėjo 23 tūks-tančių rublių ir nusipirko du didelius automobilius ir trečią mažesnį. Sustojimo viduriu skaitysis Vilkaviš-kio miestas, iš ten automo-biliai vaikščios į Marijam-polę, Kibartus ir Naumiestį, o ilgainiui kompanijos veiki-mas bus dar plačiau praplė-tas. Tarnaujantieji visi lie-tuviai.

Sartininkai (Res. pav.) Lapkričio 22 dieną įvesta pirma turgus. Bus koža-utarninka. Suvežtus daiktus visus išpildo, dar ir neteko.

Buvo daug iš Prūsų visokių pirklių. Gailu tik, kad musų žmonės pinigų už parduo-tus daiktus netik neparsivežė, bet ir iš atsivežtų traktie-riuje paliko. Traktierininkui tai tikras pelnas. Jeigu ir toliau tie turgai taip eis, iš važiuotų į pėsčius pavirsi-me.

Pašaltunė (Res. apskr.). Pašaltunė, man regis, iš "Vienybės" skaitytojų ne-daug kas nežino. Yra tai bažnytkiemis, kokių mažai tėra Lietuvoje, nes čia dar nėra krautuvėlės ar tai žy-do, ar lietuvių, — o kas svar-biau, kad nomopolio ir aly-džių nėra. Buvo čia aludė, bet jai tiek sekėsi, kad į ket-virtus metus savininkas jos išsigabeno iš miestelio.

Bet visgi pas mus dar ligi šio laiko nieks neišdiršta ne-duoti baltakės per talkas; girdi, kas tai esanti per tal-ka, kad "šnapso" nėra. Pa-saltunėje yra "Saulės" mo-kykla, kuri tapo antrą kartą atidaryta. Vaikų prisirinko vidutiniškai, nors jų yra čia gana daug, bet, matyti, tė-vams gražiau, kad jų vaikai namie po užpėkius baldosi. Šimet parkėlė mums nauja mokintojų p-lė Ž. ir girdėties kad visi ja labai džiaugiasi, nes visa širdžia atsidavusi savo sunkiai pareigai.

Į viensėdžius žmonės pas mus nenori eiti. Yra dar to-kių sodžių, kaip antai Ei-mantai, kurie nei šnekėti nenori apie viensėdiją, girdi, pakolei už žemę esąs neiš-mokėtas mokeskis, negalima išeiti — valdžia neleidžianti. Į viensėdiją eiti nerangus, bet dėlto į Ameriką laimės įieškoti tai net pulkais traukia. Pusbernis daugiau apie nieką nežąvoja, kaip tik apie Ameriką.

IŠ PETERBURGO.

Vėl viršun iškilo Rusijos pakraščių arba kitataučių klausimas. Neseniai Duma patvirtino įstatą, leidžiantį rusams užimti vietas Fin-landijos įstaigose. Dabar svarstoma kitą panašų klausimą, kaip sustiprinti rusų įtekme Cholmo krašte. Šio-mis dienomis patvirtina Pe-terburge draugiją, kurios tikslas — stiprinti rusišką apšvietą vakarų krašte. Ta draugija steigis savo skyrius vakarų krašte, taigi ir Lie-tuvoje, ir be abejo šauksis valdžios pagalbos tenai, kur jai rodysis, kad rusų reika-lais neužtektinai rupinama-si.

Lenkai labai nusiminę dėl-lei naujo užmanymo — iš-pirkti Varšavos-Vienos gelž-kelį. Dumas komisija jau pa-tvirtino tą užmanymą. Da-bar prie to gelžkelio tarnau-ja daugiausiai lenkai. Gelž-kelio kompanija užlaiko sa-vo kaštų Varšavoje šešių klesų gimnaziją, kurioje mo-kinasi 400 mokinių. Zubko-ve pradinę mokyklą, kurioje gauna mokslą 400 mokinių, ir prieglaudą su 150 vaikų, Skerneviuose mokyklą su 170 mokinių ir prieglaudą su 60 vaikų. Beto gelžkelio valdininkai yra susijungę į draugiją, kuri užlaiko nuo savęs 19 mokyklų, 8 prie-glaudas, jose mokinasi 2500 vaikų. Visos tos mokyklos lenkiškos, ir lenkai bijo, kad valdžiai išpirkus tą gelžkelį, nesumažėtų prie jo skaičius tarnaujančių lenkų, kad ne-užsidarytų tos visos dabar užlaikomos lenkiškos įstai-gos.

Dumos atstovai valstie-čiai apsilankė pas ministe-rių pirmininką Kokovec-ko ir pas valstijos Tarybos pi-

mininką Akimovą prašyda-mi, kad greičiau būtų per-žiūrėti ir patvirtinti Dumos priimti įstatai apie valstijos savivaldą ir teismą. Kokov-cevas atsakė, kad jisai ne-turis valdžios įsakymų duo-ti nei Valstijos Dumai, nei Tarybai, tačiau padarysių ką galėsių. Akimovas irgi atsakė pasirūpinsių, kad ligi vasarai tie įstatai būtų peržiūrėti Valstijos Tary-bos. Lietuvių atstovai Kei-nis, Požela, Kuzma ir kiti darbo kuopos atstovai ne-vaikščiojo pas Kokovec-ko sakdami, kad neprideri at-stovams prašyti ministro malonės.

Svetimų tikėjimų depar-tamentas užimtas klausimu pertaisymo katalikų dvasiškų seminarijų. Nuo žo-džių to departamento vice-direktoriaus Pavlovo, vy-resnybė dvasiškuose daly-kuose turint atsižūrėti ir su-tarti su popiežiumi, bet į sve-tiškuose dalykuose naudo-damasi savo teisėmis dary-sianti tokias permainas, ku-rias pripažinsianti reikelin-gas.

"Vien."

KORESPONDENCIJOS.

WORCESTER, MASS.

Kalėdos pas mus šimet, ačiū Dievui, buvo labai dai-lios, oras atrodė tikrai pava-sariu. Dabar po Kalėdų pra-dėjo pusti šiaurės vėjas ir gerokai atšalo; bet sniego dar vis neturim.

Tarplietuvių nieko blogo negirdėti, tik į neprigul-miną lietuvių bažnyčią at-keliavo iš Lietuvos koks tai kun. Petrauskas, Kauno rė-dybos, ilgus metus buvęs Si-dlavoje. Kaip kunigu jau 25 metai. Bet man labai idomu, ieigu tas kunigas yra Rymo-kataliku kunigu, tai kodėl jisai keliavo pas tokį Micke-vičių? O antra, ar jam gali-ma laikyti šventas mišias ne-katalikų bažnyčioje. Neku-rie kalba, kad jisai yra sus-penduotas. Gal, gerb. "Drau-go" Redak. apie jį ką žino, todėl malonėkite pranešti, nes gali tokie dalykai pas mus padaryti daug nesusi-pratimų.

Dabar jisai gali pritraukti prie savęs daug gerų katali-kų. Nes mūsų broliai, nesu-vrasdami bažnytinių tiesu, eina ten, kur jiems geriaus-o natinka. Daugumas tiki, kad ir Mickievičius yra ku-nigu.

Reporteris.

Red. Priešasas. Kun. M. Petrauskas, įšventintas į kunigus Žemaičių vyskupi-joje pirm 20 suviršum metų, Lietuvoje kelis sykius buvo suspenduotas už perartimą susipažinimą su bunkute. Pirm poros metų atvažiavo suspenduotas į Ameriką pas gimines ir gyvena labai vargingai. Pasigailėjo jo kun. V. Staknevičius ir, pri-siekdines jį, kad daugiau ne-gers, laikė jį pas save koki laiką. Kadangi kun. P. savo žodį sulaužė nesykį, tai tapo suspenduotas išnaujo. Wor-cesteriečiai privalo apsisau-goti jo.

MAHANAY CITY, PA.

Gruodžio 31 diena Boč-kausko salėje, Mahanoy ave. buvo moksliškos prakalbos. Kalbėjo studentai: p. Kli-mas "Apie žemės paėjimą". p. Dambrauckas "Vyras ir moteris iš biologiško atžvil-gio". p. Jasinskas "Istorija

ka evoliucija". Man rodos, dėliai aiškumo, kalbėtojas turėtų čia pridėti žodį: "kul-tūros". Salė buvo pilna sve-čių. Prakalbos prasidėjo 8:10 valandą vakare. Pradė-jo pirmsėdys perstatyda-mas studentus kaipo didė-lius mokslinius išsilavinu-sius tose mokslo šakose. Klausytojai, po to perstaty-mo, ausis ištempo klausė ir laukė tos valandos kuomet garsūs mokslininkai prabil-s. Pirmutinis kalbėjo medicie-mos studentas p. Klimas apie žemės paėjimą. Išgirdus man, kad medicinos stude-n-tas kalbės apie žemės paėjimą, tuoj atėjo į galvą mintis: ar nebus čia taip, kaip vienas Rusų rašytoja-pasakė: "vargas kuomet kurpius pradės kepti bul-ka-s, o bulkių siūti batus". Ir ištikro taip buvo. Moks-linink visų pirmu pranešė, kad katalikiškų jausmų vi-sai neužgusias ir kalbėsias bešališkai, bet tai buvo tik žodžiai. Tokiam mokslininkui patarčia laikytis šių prin-ci-pų: ko negali ištęsti, neža-dėk, ir ko patsai gerai neži-nai, neišsiskink kitiems.

Toliau tvėrėsi prirodinė-ti tikrumą šio uždavinio (tę-mos): "žemė neturi pra-džios, yra nemirtinga mate-rija, amžina ir tai senia-buvo kitoniškoje išvaizdo-jė". Bet prirodinėjimas čia sunkiai. Stoka buvo para-menčių argumentų. Graib iš visų pusių prirodinėj-mus, bet nežinia dėlko vis-tipo, o kartais net priešin-buvo jo temai. Nieko st-bėtino. Iš neteisybės mok-liskai padaryti teisybę y-ne lengvas daiktas. Pag-lis, matydamas, kad su-kiai einasi su tuo uždavini-kurį net garsiausi moks-lyrai (ne kaip p. Klima-ne gali išaškinti, metės kitą pusę ir užbaigė sa-prakalbą, kaipo kiekvien-mokslas lyžtelėjęs žmogus šneičimu ir jurtimu ant v-tinio klebono, kaipo jo p-pasisekimo priežasties. Ju-kingas daiktas. Ištikrų pasirodė, kad p. Klimas p-klauso prie tikrųjų moksl-čių, kurių prirodymui st-riaus argumentai tai jūr-mas, kumščia ir šmeižim-o ne moksliški prirodyma-ne sveikas logiškas ir pro-kalbėjimas. Tokių moksl-čių mes, turime gana da-ir jeigu ne jie, šiandi-pas mus, lietuvius, aukš-čios kultūra, būtų y-nybė ir broliška meilė; š-dien mes būtume stipr-ir suvienytomis jėgog-daug galėtume gero pa-ryti savo tėvynėi Lietuvai broliams tautiečiams. E-tokie prisavinę moksl-čiai tiesiog ardo ir stumi-prapulti lietuvių kultūrą.

Toliau kalbėjo pp. Da-brauskas ir Jasinskas. K-brauskas jūdvių nusisekė g-gerai tik nebuvo atsakant išplėtotos temos ir stipn-prirodyti išvedimai apie kalingumą sutikimo ir p-švietos, bet tai atsitiko g-žiausiai dėliai stokos lai-Vienu žodžiu kalbėjo g-gerai ir išreiškė gana mo-liską savo pažiūras.

Apart tų prakalbų, m-ginos gražiai padekliama vienas smagias eiles ir dainavo gražų duetą. biausiai atsižymėjo vien-ūn savo gražiu balsu ir t-kin išnildvymu dainelės "tik mėnulis" (solo). Re-čiai tik linkėti, kad tan-š jos jaunos krutinės ek-bėtu panašios dainelės-šadintu broliai lietuvių p-pausta dvasia.

CLINTON, IND.

Prieš Kalėdas atvažiuo airių kunigas, lietuviškai kalbantis, čia buvęs pirmą kartą.

Čia yra madoje iš pinigų lošti kortomis. Vienas vyras prieš Kalėdas buvo pasivogęs laikrodėlį nuo šeimininko ir nuėjęs pas "tėvą", sulaukė pinigų, o čia šeimininkas pajuto, kad neesama laikrodėlio, davė policijai žinią. Policija suskato jėgas, kiti vagies ir atrado pas "tėvą" lošiant du lietuvių ir du angli. Visus pasodino į belangę. Lietuvių vaikus išpirko tėvai, o anglai atsėdėjo po 20 dienų, kartu ir "tėvas" užsimokėjo \$19.45.

Tie lietuvių vaikai dar po 19 metų, tai rodos reiktų būti tautos ir ateities žiedais o dabar tik kampionai "sportai", daugiau niekas, kortininkai, neapkenčia laikraščių skaitytojų, ypač tu, katrie dar parašo į laikraštį. Dar dviejų šeimininkų vaikai sėdi pataisos namuose. Vienos vienos 10 metų, o antros du, pirmas 12 metų, antras 10 metų. Ju tėvai nemoka ar negali suvaldyti, turi net atiduoti į pataisos namus.

P. F. Grigaliunas.

MT. CARMEL, PA.

Naktį, iš pėtyčios į subatą, 29-30 gruodžio, po dviejų savaitų sirgimo, apūpiant šv. Sakramentais, atsisakė šv. Jozua, su kuriuo gyveno 21 metus. Paliko taipgi nuliūdusius tris sūnus ir dvi dukteris. Laidotuvis atbuvo sausio 2 dieną šv. Kryžiaus lietuvių bažnyčioje. Dalyvavo vietinis klebonas, du kunigai svečiai: kun. V. Dargys ir kun. V. Bartuška ir didelė minia nuliūdusių žmonių. Lydint griežtą gėdulingas melodijas, gana skaitlinga muzika. Bažnyčioje buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos: trejos mišios ir pamokslas, kurį gražiai pasakė kun. V. Dargys. Pasibaigus pamaldoms tapo nuliūdusi į kapus ir ten dar nuliūdusieji tautiečiai ir vertinantieji a. a. Magdalenos vyras, sūnus ir dukters išgirdo, iš lūpų kun. Bartuškos, gėdulingą pamokslą.

A. a. Magdalena Diržulaitienė buvo žmona taupi, apšukri ir gera katalikė. Gražiai išauklėjo savo vaikučius ir galima tikėtis, kad jie ateityje bus geri katalikai, geri lietuviai, ir bus naudingi bažnyčiai bei Lietuvai.

Gelgaudiškietis.

CLEVELAND, OHIO.

Čia yra susitvėrusios dvi draugijos po vardais: "C. L. Teatrališkas Choras" ir "Mirtos Choras", kurios darbuojasi gana stropiai ant tautiškos dirvos; beveik kas mėnuo lošia teatrus, dainuoja daineles. Tik bėda, kad pas mus trūksta korespondentų, kurie apgarsintų mūsų jaunomenės darbus; jei ir parašo kaip kada koks žiūkštelis, tai tiksliai į bedieviškus laikraščius, gi į gerąją "Draugą" nieko neparašo. Iš kitų miestelių tai beveik kožna savaitė yra apšukimai, o iš Clevelando nei metus vieną kartą (Nevisai esu. Iš Clevelando tankiau žina "Draugę". — Red.), kad Clevelando, kad Clev. lietuvių miega amžinu miegu.

Tai vis apsilaidimas.

Spalio 30 d. 1911 m. C. L. Teatrališkas Choras atvaizdino gana puikiai teatrą vardu "Genovaitė". Ale dar tur buti kituose miesteliuose niekas nežino, ar Clevelande buvo praeitą metų nors vienas teatras atloštas. Dabar ir-gi 31 gruodį. prieš Naujus metus vaidino "Degtinę", kuri taipgi neblogai nusisekė, ale kaip pirmuosius, taip ir šita nieks nepagarino; tai-gi, matydama tokią clevelandiečių skriaudą, parašiau nors trumpai apie tuos du buvusius teatrus. (Labai gerai! Niekad nereikia laukti kitus parašant, o tada nereiks rugoti ant kitų — Red.). Raginu ir kitus, kad kitą kartą, jeigu bus koks naujas atsitikimas Clevelande, duotumite ir kitiems lietuviams žinoti, nes laikraštis tik tam ir leidžiamas, kad išnešiojus žinias kas dedasi pasaulyje, o žmonės, skaitydami gerus laikraščius, pradeda daugiau žinoti, daugiau suprasti, žodžiu, naudojasi pasaulio patyrimais ir mokinasi naudingais laikraščio patarimais ir pamokinimais.

Clevelando Lietuvis.

ČIKAGIETIS ATSIŽY-MĖJO.

Chicago lietuviai, kurie pažinojo jauną dailininką, p. J. Šileiką, susilaukė smagios naujienos, apie atsižymėjimą jauno dailininko. Šita naujiena tuo smagesnė čikagietiams, jog p. Jonas Šileika yra pats čikagietis, nes čia jis per keturis metus studijavo tepliorystę ir buvo plačiai lietuviams žinomas ir abelnai visų mylimas. Apie metai atgal jis išvažiuojo Vokietijon ir apsisistojė mieste Muenchen, kad daugiau pasilavinti dailioje. Čia, po metų išbuvimo, jis su atsižymėjimu išlaikė kvotiną (egzaminą) ir augščiausią karališką Bavarijos Dailės Mokyklą. Pastot šiton mokyklon yra labai sunku, o svetimtaučiams stačiai kiek ingalėdama "kerta", kad neįleistų. Iš poros šimtų kandidatų abelnai priima vos tik kelis. Apsukrus ir darbštus mūsų jaunus čikagietis nežiurintį ir puikiai išlaikę egzaminus ir pastojų vienu iš kelių mokinių.

Čia reik paminėti, jog p. Šileika laike savo buvimo Chicagoj pats save užlaikė, iš niekur paramos neturėdamas. Uždarbiavo-tai vakarinėmis mokyklomis, tai restauracijose tarnaudamas. Chicago Dailės Institute gavo kelis kartus pagyrimus už savo darbus.

Visą tą žinodami čikagietiai taip užganėdinti savo piliečių, kad sumanyta pagelbėti jaunam dailininkui svetimoj šalyj.

Geresni jo pažistami, tarp jų ir p. Jonas M. Tanageravičius, "Kataliko" leidėjas, gana duosniai tam tikslui aukoję, o gerbiamas mūsų dėkotas, kun. M. Kraučunas, netik penkinę patiesė, bet ir svetainę davė už dyką surengimui vakaro, nuo kurio pelnas turėtų eiti šito dailininko naudai.

Tokį vakarą, kaip girdėt, žadama surengti 17-tą sausio (seredos vakarą), šv. Jurgio parapijos svetainę, ant Bridgeporto.

Regis dalyvaus visos geriausios spėkos. Visas pelnas eis p. Šileikos naudai. Žingeidu pastebėti, kad

šiuom dalykais lietuvių, bet ir žinoma amerikėnė Miss McDowell, kuri anais metais gavo iš amerikėnų nuosų jaunam dailininkui \$300 dėlei išvažiuoimo Europon mokytis.

Žingeidu, ar mės lietuvių savam tiek įstengsim surinkti. O verta buty, nes p. Š. visiems žinomas, kaip geras ir karštas lietuvis, atsidavęs savo dailai visa savo siela.

Jono Draugas.
"Kat".

IŠ AMERIKOS.

Susidaužė traukinis.

St. Peters, Mo. Sausio 2 d. Wabash geležinkelio pasażierinis traukinis tarp St. Louis ir Kansas City nušoko nuo šėnių ir prie to 14 žmonių likosi sunkiai sužeista.

Išskiriant du, kiti visi vagonai persivertė kuliais, susidaužė ir sudgė.

Kiek lėšavo New-York'ui patikti 1912 metus.

New York, N. Y. Vidutiniški apskaitymai New-York'o Naujų Metų apvaikščiavimo lėšų rodo tokias skaitlines:

Asmenys, kurie valgė pietus didesniuose viešbučiuose ir restoranuose	50,000
Pietūs, paprasta kaina, po \$5.00 indas	250,000
Vynai ir likerai	150,000
Tarnautojų dovanos	25,000
Visokie pasivažinėjimai	75,000
Už rubų padavinėjimų dovanėlės	10,000

Viso sykiu \$560,000.00 Tose skaitlinėse neįeina tam tikslui praleisti pinigai Brooklyn'e, Bronx'e ir Manhattan'o viešbučiuose.

Didelis gaisras.

Chicago, Ill. Sausio 2 d. Swift'o & Co. skerdyklų būduose iškilo didelis gaisras, kur prieš metus taipgi buvo didelis gaisras ir žuvo dešimtis ugniesių ir jų kapitonas.

Dabartinio gaisro nuostoliai dar gerai neapkaunoti. Tai vienok spėjama, kad mažžiausia sieks pusę milijono dolerių.

Richeson prisipažino prie žmogžudystės.

Boston, Mass. Pagalios, praeitą savaitę, baptistų pasitorius, Clarence V. T. Richeson, kuris neseniai besėdėdamas kalėjime buvo sunkiai save susižeidęs, prisipažino prie kaltės nuuodijime savo pirmesnės mylėtinės Ave Linell'utės.

Skaitytojai pasimena, kad Richeson nuuodijo Linell'utę dėlto, kad jis galėtų vesti kitą merginą, Violet Edmandytę, nors pastaroji buvo daug senesnė ir netaip graži, bet užtai labai turtinga; jos turtas siekė milijonus dolerių, kuomet Linell'utė buvo neturtingo iš Hyannis, Mass., žvėjo dukteris, nors-gi ji buvo labai graži muzikos studentė.

Richeson bus arba užmuštas elektros kėdėj, arba nutiestas amžinam kalėjimui. Jis nori gauti paskutinę bausmę.

Taftas nenori policijos.

Washington, D. C. Kad parodyti, jog jis yra mylimas šalies piliečių Taftas panaikino policijos sargybą

Baltamjam Name, kuri ligšiol (apie per 15 metų) sergėdavo prezidento asmenį.

Tai-gi 22 poliemonu netekusio "poniško" darbo puičiuose Washingtono rumuose ir turės eiti ant gatvės "kampinių sportų" ganyti.

Dabar prezidentą tesarėgės tik arba kareiviai, arba slaptoji policija (šnipai).

Ketvirtu kartu.

Providence, R. I. Sausio 2-rą d. čia likosi patvirtintu gubernatoriaus Pothier net ant ketvirtos tarnystos ir tai be pertraukos.

Majorų kongresas.

Chicago, Ill. Visų valstijų miestų majorai likosi pakviesti ant kovo 7-tos d. susvažiuoti Chicago, nes tuo laiku čia yra surengta mayorų kongresas.

Reikalauja Tafto pagalbos sutarkyti darbo reikalus.

New York, N. Y. Iš čia lankėsi pas prez. Taftą delegacija, susidedanti iš įžymėsių visuomenės veikėjų, kurie reikalavo, kad prez. Taftas atkreiptų savo atidumą į tokią įsitriną darbo su kapitalu kovą ir išrinktų valdžios komisijonierius, kurie pasirūpintų tą kovą sušvelninti.

Turtuolė numirė badu.

New York, N. Y. Plė Anna Thornton, 65 metų amžiaus, 8-tą dieną sausio likosi atrasta numirusi jos gana gražiai išpuočiame namuose ant Bayside, Long Island, N. Y. Koroneris, apžiūrėjęs lavoną, išdavė nuosprendį, kad ji numirė badu. Ji buvo turtinga ir gyveno sau viena. Policija jos namuose nerado jokio maisto. Gi jos namai kainuojami ant \$10,000.00 ir ji turėjo pinigų da ir bankoje.

Dinamitorių byla eina tolyn.

Indianapolis, Ind. Čia dabar valdžia dar tebedaro tardymus apie gerai žinomus dinamitorių darbus. Ortie McManigall likosi iš Los Angeles atvežtas čia kaip svarbiausias liudytojas.

Detektivas Burns nori patraukti atsakomybėn šio miesto ex-mayorą Bookwalter, kuris buk prisipažinęs, kad dar jam mayoru esant jis nemažai žinojęs apie dinamitorių darbus. Jį norima apkaltinti už tai, kad jis nieko nepranešė apie tai valdžiai. Ten norima įtraukti S. Gompersą ir daugybę kitų darbo unijų vadovų.

Mayoras ugniesių.

Medford, Mass. Nieko neradęs tarnystoje, kuomet emė skambinti gaisro signalas, miestelio mayoras Taylor užsikinkė ugniesių įžiną ir nupiškęs pas gaisrą.

Mėsos trusto darbeliai.

Chicago, Ill. Čia tebesitaukia mėsos trusto byla. Valdžiai pasisekė pagauti keletą trusto laišku, kurie buvo siuntinėjami reikale trusto sutarties kur ir kiek mėsos per tam tikrą laiką siųsti ir kokias imti kainas. Valdžia pašaukė teisman trusto tarnautojus, kurie turi išduoti visas trusto paslaptis. Vienok nelengva bus valdžiai tas paslaptis išgauti. Juk trustai nesigali tokiems tarnams ir gana riebiai apmokėti, kad tik išsisukų prieš šalies įstatymų tribunolą. Nors valdžia turi trustų rašytus laiškus, kurie aiškiai parodo visas trustų sėlmystes, tai bet-gi tie laišškai, be liudininkų pripa-

žinimo, negali duoti valdžiai galės galutinai apkaltinti trustų ponelius. Mat tie laišškai nors trustų urodininkų rašyti ir trustų reikaluose, bet ten nėra niekėno parašo, kas legaliskai galėtų priparodyti laišku autorių. Tātai nors valdžia ir turi savo rankose svarbius dokumentus, ir nors apie jų tikrumą, kad jie yra rašytinė mėsos trusto reikaluose niekas neabejoja, tačiau, tuotarp, trustų karaliukai sau tik juokus krečia, kad valdžia nieko jiems negali padaryti.

Tat visai neįdomu, jog Amerikos liaudis pradeda į trustus žiūrėti, kaip į didžiausius šalies engėjus. Vienok vis dėlto gal valdžia kada-nors įstengs juos pažaboti.

Rooseveltas nenori kalbėti.

New York, N. Y. Pradžioj sausio New Yorke apspito Rooseveltą laikraščių reporteriai, norėdami iš jo išgauti paskutinį žodį, ar Rooseveltas-gi mano buti kandidatu į prezidentus šiais metais ar ne; ypač kad ir pats prezidentas Taftas, sako, pasiūtes Rooseveltui reikalavimą pagarsinti viešai, kaip jis tikrai mano užsilaikyti skyrant kandidatus į prezidentus, žodžiu, ar jis geidžia būti kandidatu ar ne; Taftas pridurė ir tai, kad jeigu Rooseveltas kandiduotų, tai jis tuoj' nuo kandidatuos atsiskaisys gi jeigu ne, tada Taftas eisias prieš insurgentų kandidatą senatorių LaFollette. Tačiau, nežiurint ant reporterių įvairius užklaimus ir stengimąsi parodyti, kad jie iš tikrų šaltinių turi tokias ir tokias žinias, kytrus Rooseveltas griežtai užsigynė ką-nors galutino ištarti, sakdamas, kad jis prie to dar neesąs prisirengęs, kad galėtų ką tikrai pasakyti.

Jis nieko neatsakė ir prezidentui Taftui. Gi ką tikrai Rooseveltas mano, tuo interesojuosi visos Jungtinės Valstijos.

Žiema atėjo.

Pagalios ir Penssylvaniją aplankė žiema. Negana kad prismo, bet nuo šiaurvakarų atplaukė tokie šalčiai, kad, prie to nepripratusiems žmonėms, išrodė visai nepačiamu.

Iš vakarinių valstijų, Illinois, Michigan, Wisconsin, Ohio ir kitų ateina žinios, kad ten sušalo nemažai žmonių. Tokių šalčių jau nebuvo nuo 1907 metų; šalčio buvo 10 laipsnių žemiau zero.

Šalti vėjai vis eina toliau į rytines valstijas; telegramos praneša, kad jau ir Naujojo Anglijos smarkiai atšalo.

Audra ant Atlantiko.

New York, N. Y. Čia gauta telegramai pranešanti apie ištikusią baisią audrą, kuri įtraukė pavojun daug ant vandenio plaukiojančių laivų. Jungtinių Valstijų karininkas laivelis "Terry" tik tik išliko nepaskandintas ant Atlantiko vandenynų.

Panašiai nelaimių atsitiko ir su kitais laivais, bet žuvusių, bent ligšiol, da nėra.

Taftas vėl bus kandidatu.

Washington, D. C. Prezidentas Taftas viešai pasigarsino, kad niekas jo nesulaikys nuo kandidavimo į prezidentus, jeigu tik nenuirsis, nežiurint nei Roosevelt, nei La Fallotte ir kitų republikonų kandidatų, kurie taip-gi gali pastatyti savo kandidatus.

KELIONĖS ĮSPUDŽIAI.

Kalėdos išpuolė ilgos — net tris dienas. Gera progą pasisvečiuoti. Tai-gi važiuoju iš Baltimorės į Pittstoną pas brolius. Nedėdienio rytą sėdu į traukinį ir traukinį Philadelphia, iš ten į kietasias anglis. Pradžioje lygumos, kelias tiesus, bet štai prasideda kalneliai, o toliau ir diki kalnai. Traukinys lenda į tunelį, versdamas debesius dumų ir vaizdinus keleivius karėiu, nemaloni kvapu. Važiuojame pagal upelį. Traukinys jau ne taip greitai bėga, nes kelias vingiuojasi. Upelyje vanduo bėga, putoja, kunkuliuoja, kriokia. Mės karštas iškilame taip augštai, kad net pažiūrėti bangu pakalnė. Iš abiejų pusių kalnai — vieni dideli, kiti dar didesni. Uolos kišo, visai susikreivojusios. Kai kur matyti seni griuvėsiai. Viršų augmenų karalystė. Dirbamos žemės nematyti. Pagalios prasideda gyvenimai: maži, žemi, mediniai nameliai — tai mainierių buveinės, išsimėčiusios paskyrium, tai miesteliai. Didžiausias miestas — tai Wilkes-Barre. Dar viena stotis — ir Pittstonas. Man širdis tūka smarkiau, nes greitai turėsiu susitikti su broliais. Išties, nespėjau išlipti iš traukinio, kaip broliai apsupo mane iš visų pusių. Pasisveikinome karštai, nes dešimtį metų buvome nesimatę apsimainėme pora žodžių. Mano pirmutinis klausimas buvo: "Kaip maištas?" Broliai išvertė akis iš nusistebėjimo ir paklausė: "Koks maištas?" Aiškinu jiems, kad skaičiau "Vienybėje Liet." net dvi korespondencijai, kad pas jus esąs maištas. Jie emė gardžiai juokties, kvatoti, net praeiviai emė į mus žiūrėti. Juokėmės visi paskui iš to "maišto", o dar daugiau iš tų korespondentų, kurie iš balanos vėžimą priskaldo, ir tų laikraščių, kurie tokias "žinias" taip noriai talpina; jiems mat riebus kšnis kliuvo...

Brolių kalba ir juokas mane truputį suramino, bet man vis dėlto buvo žingeidinga viską sužinoti, kaip ir kas čia išties darosi. Broliai papasakojo tą patį, ką paskui radau "Draugo" No. 56. Pernakvojės, Kalėdose nuėjau į bažnyčią. Bažnyčia išto akį traukia. Du bokštų — rodos, rankos, pap...

Brolių kalba ir juokas mane truputį suramino, bet man vis dėlto buvo žingeidinga viską sužinoti, kaip ir kas čia išties darosi. Broliai papasakojo tą patį, ką paskui radau "Draugo" No. 56.

Pernakvojės, Kalėdose nuėjau į bažnyčią. Bažnyčia išto akį traukia. Du bokštų — rodos, rankos, pap...

Geriausias išeivių ryšys su tėvyne — Lietuvos laikraščiai.

Didžiausias ir tam tikslui tinkamiausias laikraštis yra

"VILTIS"

"Viltis" leidžia įsitikėjimo bendrovė "Smetona, Tumas ir Ko."

"Viltis" eina tris kartus per savaitę — trečiadieniais, penktadieniais ir sekmadieniais.

"Viltis" rašo visi žymesnieji lietuvių veikėjai ir išaiškina kiekvieną lietuvių gyvenimo apsirėiskimą.

"Viltis" rūpinasi visais lietuvių reikalais, atsiliepia literatai. Beveik kiekviename numeryje esti mūsų geriausių rašytojų feljetonai.

Daugybė žinių iš visų Lietuvos kampų. Kuoplačiausiai aprašomi Dūmos darbai.

Tai gi imkite "Viltį" patį ir užsisakykite ją savo giminėms.

"Vilties" kaina: Lietuvoje ir Rusijoje Metams: 5 rub. - kap. Pusei m. 2 rub. 50 k.

Amerikoje: Metams 7 rub. Pusei metu 4 rub.

Kaina: Siunčiant kartą į savaitę, arba šiaip po 3 egz. vienam šimtinyje, kaina, kaip ir Rusijoje, t. y. po 5 rb. metams.

"Vilties" adresas: Vilnius, Koševennaja 5.

keltos į dangų. Įeinu vidun, man vis tas maištas rupi, o čia nieko nematyti. Žmoneliai renkasi, gieda, bet prastai. Bažnyčia išbaltinta gražiai; truksta dar kai kokių daiktų: sakyklos, Viešpaties kelių, klausyklių — bet tie daiktai bus įtaisyti. Už grotelių keliolika žalių eglaičių duoda gražią išvaizdą. Tuo tarpu prisirinko pilna rui-minga bažnyčia. Aš vis laukiu maišto. Galop vargonininkas užgieda su choru: "Sveikas Jėzaus mažiau-sias". Man pasirodė, kad tai maištas. Buvau pasirengęs rašyti korespondenciją į koki pirmievišką laikraštį — bet, apsidairęs, pamatčiau, kad visi žmonės mel-džiasi romiai ir klausosi Kalėdų giesmės — ir pats nurimau. Po mišių klebonas pasakė pritaikytą prie die-nos pamokslą apie ramybę. Maišto kaip nēr, taip nēr...

A. Ramoška.

LAIKAS.

O, laike, kaip esi brangus! Mažai tavęs mums duota! Nors išmatuot negal žmogus Didybės tavo plotą.

Tavęs mus protas neištirs, Valia-gi sau nepasiskirs: Už turtą tu brangesnis. Tikros kainos nerandam tau, Tu reikalingas mums labiau, Kaip vargšui duonos kšnis.

Mės praecies grąžint negalim, Ne mums priklauso ateitis, Ir klausimą kasdieną ke-liam:

Ar kas rytojų pamatys?

Ant atversto gyvatos lapo Mės darbus rašome savus: Ir kas ten parašyta tapo, Nei amžinybėj neišdžius. Tuščiai praleistos valandos Mės pasigėsim visados:

Brangi — nesugrąžinta! O kaip mums kartais skaudu bus, Kad sunaudojom į metus Vos valandą kelintą!

J. K.

Geriausias Lietuvis Foto-grafistas.

Juozas Baltrušaitis,

728 GRAND AVE., NEW HAVEN, CONN.

ir apielinkėje. Atlieka visoki fotografijos darbą greitai, gražiai ir pigiai. Tautiečiai, reikale kreipkitės prie savojo. Būsime pilnai užganėdinti. (6)

DRAUGAS (THE FRIEND)

Katalikiškas laikraštis
Pasvęstas Amerikos Lietuvių
Katalikų Reikalams.
— Organas S. L. R. K. A. —
Išleista iš Wilkes-Barre, Pa., kas
ketvirtadienį.

A. L. R. K. K. Sajunga — Leidėjas.

Kun. A. Kaupas — Redaktorius

Visas korespondencijas ir ki-
tus raštus reikia siųsti pas
Rev. A. Kaupas,
34 Church St., Pittston, Pa.

Visus pinigus, ar tai prenu-
matus, ar tai už "džabius" ar už
apgarinimus ir t. t. reikia siųsti
tokiai antrašlei:

"DRAUGAS"

314 E. Market St.,
WILKES-BARRE, PA.

Ar bus tai spaudinimas konsti-
tucijos, ar plakatų, ar tikietų, ar
kitokių, tai pačius reikalingus, re-
ikia visados kreipties tuo pačiu
antrašlei:

"DRAUGAS"

314 E. Market St.,
WILKES-BARRE, PA.

Redakcija pasilieka sau teisę
taisyti, trumpinti arba atmesti vi-
sus prisiunčiamus raštus.

Laikas ir vieta raštų talpinimo
priedera nuo redakcijos.

Atmetieji rankraščiai nėra grą-
žinami redakcijos lėšomis.

Rašyti reikia tik ant vieno pus-
lapio, paliekant plačius tarpus
tarp eilučių. Popierius nėra ko gal-
lėtis, nes korespondentams ant abie-
jų pusių, da-gi smulkiais raidė-
mis, redakcijai labai dažnai prie-
eina perrašinėti atsiųstus raštus.

Norint, kad raštas tilptų arti-
miausiam numerį, rankraščiui
reikia pristatyti spausdintą ne vė-
liau, kaip 9 valandą išryto antra-
dienį (utarninkę).

Krikščioniškojo Mokinimo Idealai.

Gindami katalikiškas mo-
kyklas, niekadoms nesivada-
vome luomo arba klesos rei-
kalais. Visados laikėmės
nuomonės, kad katalikiško-
ji mokykla apart to, ką mo-
kinys gali gauti bent kokio-
je kitoje panašioje įstaigo-
je, duoda dar tokią daiktą,
kokio vaikas niekur kitur
negauja. Tas daiktas yra
taip brangus, kad verta dėl
jo stoti apgynimui katali-
kiškų mokyklų. Tuo bran-
giu daiktu yra tų mokyk-
lų idealas. Gynėme katali-
kiškas mokyklas, nes augš-
tai branginome jų idealą.

Galima lyginti įvairias mo-
kinimo sistemas iš įvairių
žvilgsnių. Galima žiūrėti, ko
mokinama, kaip mokymai,
kaip ilgai mokinama, ir t. t.
Bet svarbių—svarbiausia
yra pamatyti, prie kokio
idealo vienos ar kitos mo-
kinimo buda veda. Katali-
kai turi teisę paklausti,
koks idealas šviečia katali-
kiškoms mokykloms ir tą
idealą lyginti su kitokių mo-
kinimo sistemų idealais.

Stabmeldžių auklenimo
budas nežinodavo tiesos, kad
atskiras žmogus turi atskirą
asmenišką vertybę. Lauki-
niai žmonės verčia vaikus
persiimti visos genties pa-
pročiai. Jų auklėjimas pa-
remiasi pamėgdžiojimu. Pas
juos vaikai apsiirenka savo
idealu koki suaugusių vyrų ir
bando išmokyti daryti ir el-
gies taip, kaip ans vyras da-
ro ir elgi.

Toks pamėgdžiojimas ne-
turi savyje jokio pažangu-
mo, yra priešingas naujiems
mokykloms. Panašiai augin-
ti vaikus katalikiškai. Pra-
stai metu — o mo-

kyklose budavo mokinama
viena ir ta pat; vaikai bu-
davo verčiami persiimti
vienais ir tais pačiais tautos
papročiais ir vienomis ir to-
mis pačiomis tautos pada-
vomis. Ir čia pažanga buvo
negalima.

Hindusai ir aigyptiečiai
auklo luomams ir kas-
toms. Jie nežinodavo ir va-
iko gabumus nei tai, prie-
ko su tais gabumais galima
butų prieiti. Jiems nebuvo
galvoje, kad žmonės asme-
niškai taptų geresniais ir
laimingesniais — jiems ru-
pėjo vien, kad jie persiimtų
savojo luomo padavimus ir
tikytų tikybos arba visuome-
nės įstaigoms.

Persai ir spartiečiai au-
gino pilietybei. Jų auginimo
budas buvo pažangus, bet
jam truko plataus, neapri-
boto pažangumo. Nežinon-
ka, kad žmogus būtų geras
pilietybės ir geras kareivis —
reikia dar, kad jis būtų ir
geras žmogus, o tokiu ne-
bus, jeigu nebus išlavintas
jo dvasios, doros, proto ir
kuno spēkos. Suprato tai
gerai graikai ir romiečiai.
Jie rengė savo vaikus pili-
tybėn, bet neužmiršo ir jų
žmoniškumo, bet lavino tą
žmoniškumą vien žmogiš-
kai. Graikai žiūrėjo, kad jų
vaikai išmokyti pažinti, kas
yra gražu, ir gyventų laimin-
gai, o romiečiai lavino savo
pilietybę taip, kad jie būtų
pasekmingi savo darbuose
ir mokėtų įvykinti savo su-
manymus. Graikai ir romie-
čiai pripažino mokinimo
laisvę, vadinas, leisdavo mo-
kintis visiems be luomo, ti-
kybos, tautybės ir tautų pa-
pročių skirtumo. Bet moki-
nimas vis dėlto nebuvo visiš-
kai laisvas. Silpni ir raiši
vaikai buvo užmušami, be-
ginkliai vergai ir imtiniai
žudomi; moteris laikomos
vergijoje — žodžiu graikai
ir romiečiai nepripažino,
kad visi žmonės — nepai-
sant to, kaip jie yra nenau-
dingi visuomenei — vis dėl-
to turi teisę prie gyvybės ir
laimės, ir kad tuos daiktus
turi parupinti jiems visuo-
menė.

Krikščionybė įvedė nau-
jas savokas. Jinai iš pačių
pradžią mokino, kad Die-
vas yra Tėvas visų žmonių,
kad kiekvienas kudiškas yra
pažymėtas Dievo paveiklu,
kad žmogaus gyvybė yra
šventas daiktas ir kad, mo-
kinant vaikus, reikia nepa-
leisti iš akių jų dūšios, kuri
yra brangi daiktu, nežiu-
rint į tai, ar jinai yra vergo,
išmetos, ar raišo ir silpno
vaiko dūša. Laisvė yra
ne kas kit, kaip pripažinti
mas atskiro žmogaus verty-
bės. Graikija įvedė politi-
šką, intelektualę, moralę ir
estetinę laisvę, bet už-
miršo padėti po ją tvirtą
pamatą. Tą pamatą padėjo
krikščionybė, nes pradėjo
skelbti tiesą, jog aleivienas
žmogus turi savąją vertybę.
Krikščionybė paliusavo
nuo tautos ir luomo suvar-
žymų ir nuo kitokių netobu-
lų idealų.

Krikščionybė pradėjo mo-
kinti apie moterystės ryšio
šventumą. Jinai skelbė, kad
persikyrimas tarp vyro ir
moters yra nekrikščioniškas
darbas, kad moterystės ry-
šys yra nepertraukiamas.
Tokių būdų šeimyna įgijo
namų židinio šventumą. Tė-
vai tapo ne valdovais, bet
globėjais savo vaikų. Tė-
vams tapo įteikta priedermė
auginti, mokinti juos, už-
laikyti juos gyvais, sveikais
ir dorais. Čia vėl atsirado
naujas, skirtas nuo stabmel-
dystės auginimo idealas.

Trečia, krikščionybė skel-
bė, jog yra kitas gyvenimas
anapus kapo, ir nuosekliai
mokino, jog neužtenka jies-
koti tokių daiktų, kurie tu-
ri vien laikiną ir ekonomi-
šką vertybę, jog reikia jies-
koti dar tokių daiktų, kurie
turi dvasios, proto ir doros
vertybę. "Kas iš to žmogui,
kad jis įgytų visą pasaulį, o
savo dūšiai pragaištį aptu-
rėtų?" Gyvenimas, jo reika-
lai, žmonių įstaigos, papro-
čiai, apeigos, bet pirm vis-
ko auklėjimas privalo būti
branginamas ne iš laiko, bet
iš amžinybės pusės. Dva-
siškieji žmogaus reikalai
privalo turėti viršų ant že-
miškųjų. Tai yra maksima,
kuri viešpatauja visose
krikščioniškojo mokinimo
sistemose.

Jeigu sakome, kad sulig
krikščionių idealo dvasiški
žmogaus reikalai privalo tu-
rėti pirmąją vietą, tai dar
iš to neišsėja, kad žmogus
neprivalo visai rūpintis
šios žemės daiktais. Katali-
kiškoji Belgija pramonijoje
ir medžiagiškoje pažangoje
nestovi neikiškas žemiau už
Angliją. Žmogus gali būti
didžiausio mokslo vyras ir
tuo pačiu tarpu užlaikyti sa-
vyje gryniausią ir nekai-
čiausią tikėjimą. Tokiu bu-
vo pav. Pasteur.

Auklėjimas yra tai pri-
rengimas prie gyvenimo.
Krikščioniškas auklėjimo
budas neatmeta senųjų me-
todų, bet jas tobulina. Ne-
atmeta pav. sekimo, bet pa-
vyzdžiais, kuriuos stato mo-
kiniam, yra pats Išganyto-
jas ir jo šventieji. Krikščio-
nybė auklėja pilietybėn, bet
drauge įkvepia dorybės,
darbštumo, blaivybės ir pa-
sišventimo kitų žmonių rei-
kalams jausmus — žodžių
pilietybei duoda doros pa-
grindą. Krikščionybė nėra
priešinga groži, kuno svei-
katai ir kitiems daiktams,
kurių norėjo atsiekti seno-
vės graikai ir romiečiai.
Krikščioniškas auginimas
duoda kiekvienam auginimo
budui idealinį, nežemišką
priedą, ir tame tai guli visa
jo svarba. Dėl tos tai prie-
žasties mes visados ir stoji-
me už katalikiškas mokyk-
las (pagal W. Turnerį
"Cat. Educ. Rev.", Dec.,
1911).

Tikslas išteisina įrankius.

"Ateityje" randame gra-
žų straipsnį apie primetamą
neteisingai jezuistams mak-
simą: "Tikslas išteisina
įrankius", vadinas, kad ga-
lima daryti blogai, by tik
išieitų geras vaisius. Šitą
straipsnį velijame perskai-
tyti kiekvienam žmogui, tuo
tarpu laikome reikalingu
daiktu priminti kai-kuriuos
istoriškus faktus, palytan-
čius šitą "jezuistų" maksi-
mą.

1852 m. jezuitas Roh ap-
skelbė dovaną 1,000 mušti-
nių tam, kurs išrodys fak-
tais, kad koks norints jezu-
istas skelbė mokslo, buk įra-
kiai išteisina sieki. Apie
prirodymų teisingumą turė-
jo spręsti Heidelberg'o arba
Bonn'o universiteto teisių
skyrius. Niekas neatėjo do-
vanos pasiimti.

1890 m. kun. Richter iš
Duisbourg'o pasiūlijo tokią
pat dovaną — bet veltui.

Ir vėl, kovo mėnesyje
1903 m. kun. Dabach vie-
dė kalbėje pasiūlijo 200 flo-
renų tam, kurs išrodys iš je-
zuitų raštų, kad jezuitai lai-
kosi garsios maksimos. Šiuo
tarpu atsiliepė buvusis je-
zuitas grafas Hoensbroech

ir pamėgino pristatyti pri-
rodymus. Tais prirodymais
buvo ištraukos iš raštų je-
zuitų: Vasquez'o, Sanchez'o,
Becanus'o, Layman'o, Cas-
tro Palao, Escobar'o, Gury
ir kitų. Tačiau Sreves'o ir
Cologne'ės teismai nerado
tose ištraukose nieko blogo
ir išdavė išstarmę prieš Ho-
ensbroech'ą.

Pirm poros mėnesių, kad
žinomas Anglijoje kvakeris
Edvardas Fry viešai vėl at-
kartojo žinomą pasaką apie
jezuitus, Irlandijos jezuitų
provincijolas, W. Delany,
pasiūlijo 50 svarų (250 dol.)
kokiai nors gailiaširdingai
Dublino įstaigai, jeigu kas
norints išrodys, jog jezuitai
ištiesus taip mokina; jeigu
kai neišrodys, tai turės duoti
10 svarų, už kuriuos bus at-
snaudsta ir išdalinta kningu-
tė su aprašymu viso ginčo.

Išrodymų, žinoma, nebu-
s — ir nedora legenda vėl taps
išblaškyta. Tačiau faktas,
kad apie ją dar ligšiol tebe-
eina ginčai, parodo, kaip
melai kai-kada pataiko ro-
dvti gyvybės ženklus net
labai ilgą laiką.

Sociologija.

Pabaiga.

Dvasia gi jiesko to, kas
yra saugu ir gera, kas yra
daili ir dora, kas yra nau-
dinga ir teisinga. Tokiu bu-
du pasirodo sociogenetiskos
spėkos: moralės, aištetiskos,
intelektualės.

Tarp ontogenetiskųjų spė-
kų randame (a) priverstiną
fiziškai ar moraliskai dar-
bą: (b) nuosavybę; (c) iš-
dirbinėjimą; (d) padalini-
mą ir (e) sunaudojimą. Ar
bus tai vergija ar samdytas
darbas; ar pageidavimas to-
kių daiktų, apie kuriuos ka-
lima pasakyti, kad jie "ma-
no"; ar apyvarta ir išdirbi-
nėjimas iš vieno daiktų ki-
tokių; ar teisingesnis pa-
skirstymas išdirbtųjų pre-
kių tarp žmonių; ar piges-
nis pasigaminimas reikalin-
gųjų produktų — vis tai ne
bent kokie akstinai prie
veiklumo, krutėjimo, galvos
laužymo.

Filogenetiskųjų spėkų pa-
grindų yra meilė: prigieto-
ji (lyties patraukimas), ro-
mantiškoji, moterystės, mo-
tinos, giminių. Lyties pa-
traukimas yra taip stiprus,
kad reikalauja sutvarkymo.
Tąją meilę tvarko moterys-
tė. Susirišimas vyro ir mote-
ries moterystės ryšiu trau-
kia paskui save priedermes;
todėl meilė moterystės yra
kitokia, ne kaip tarp tų, ku-
rie mylisi tarp savęs dėlto,
kad jaučia viens prie kito
lyties patraukimą. Roman-
tiškoji meilė skiriasi nuo
prigimtosios tuo, kad myli-
mas asmuo yra idealizuojas-
mas, kad apie lyties susine-
šimus nėra kalbos. Tokia
meilė buvo priežastim pa-
kilių jausmų ir karžygiškų
darbų. Motinos meilėje re-
gime pasišventimą, o gim-
inių meilė glaudžia vienon
kruvon ir savyšalpon vienos
kilmės žmones.

Noras būti doru, jieskoji-
mas gražių daiktų, tiesos,
išrišimo pasaulio paslapčių
ir surišti su jais dori pasi-
gelimai, menas, dailė, filo-
sifija, religija ir t. t. tai socio-
genetiskosios spēkos.

Pažinę visuomenės spē-
kas, pažinkime ir pasekmes,
kokias jos gimdo visuome-
nės gyvenime. Pasekmės
yra vienokios, kuomet jos
miega, kitokios — kuomet
tvyrką.

meigojimas
vadinasi statika, judėjimas
— dinamika. Nuosekliai,
vienokios pasekmės esti
tuomet, kad visuomenės
spėkos laikosi lygsvaroje,
kitokios — kuomet jos išei-
na iš lygsvaros. Galybės, ku-
rios užlaiko visuomenėje ro-
mybę ir tvarką, vadinasi
statiskomis; galybės, kurios
romybę drumzdžia ir bando
tvarką sugriauti, vadinasi
dinamiskomis.

Kad gerai supratus vi-
suomenės statiką ir dyna-
miką, reikia gerai įsitęmyti,
jog kalba apie tuodu daigtu
gali atsirasti vien tuomet,
kuomet visuomenės gyveni-
mas yra pilnai suorganizuot-
as, kuomet įstaigos, pala-
kančios visuomenės orga-
nizmą, yra nusistovėjusios.
Statika ir dinamika neturi
nieko bendro su tuo proce-
su, kuriuo visuomet organi-
zuojasi ir jos įstaigos krau-
jasi. Tos dvi galybės turi
reikala vien su pabaigtais
darbais. Gerai sutvarkytoje
valstijoje matome vyriaus-
ybę, įstatymus, teismus,
tvarkos užlaikytojus ir ki-
tokius veiksmus, daban-
čius, kad visuomenės me-
chanizmas suktųsi regula-
riskai ir atsakomai. Jeigu
nėra kam traukdyti, mecha-
nizmas sukasi vienodai die-
na iš dienos. Vienas žmogus
numirė, jo vietą paėmė ki-
tas — bet gyvena taip, kaip
pirmasis: toks pat darbas,
tokios pat drapanos, tokie
pat papročiai, troškimai ir
idealai. Priviso daugiau
žmonių — reiskia tai tik
tiek, kad reikia daugiau na-
mų, daugiau maisto, dau-
giau valdininkų, teisėjų ir
kitokių romybės dabotojų.
Toks gyvenimas gali tęsties
šimtus ir tukstančius metų
— kaip Kynuose arba seno-
vės Peru — be jokios at-
mainos.

Tai visuomenės statika.
Iš statiskųjų galybių rei-
kia paminėti: tikėjimą, mo-
terystę, įstatymus, dorą,
valdžią, papročius. Tokio-
mis galybėmis iš dalies yra
kalba, literatūra, dailė, pra-
monija, vaikų auginimas ir
įsigyvenusi viešoji nuomo-
nė. Regimais šitų galybių
apsireiškimais yra bažny-
čia, šeimyna, teismai, mora-
lis kodeksas, vyriausybė,
apeigos, klasiški veikalai,
paveiksiai ir stovylos, ver-
teivybės metodai, mokyklos
ir mokinimo sistemos, vie-
šas pasipriešinimas nau-
jiems įvedimams.

Statika viešpatauja visa-
dos, vadinas, visuomenės
gyvenimas ristiis ant vie-
tos, kaip garvežis ant šla-
pių reikų, jeigu nebutų pa-
sipriešinimo senam gyveni-
mui, jeigu neatsirastų troš-
kimas naujų daiktų. Tas pa-
sipriešinimas įsigyvenu-
siems, normaliems santy-
kiams vadinasi dinamika.
Žodis dinamika rodo ju-
dėjimą, bruzdėjimą. Bet dy-
namiskas krutėjimas nėra
tai darbas, kuriuo visuome-
nės struktūros yra statomos.
Dynamikai rupi vien tokios
struktūros, kurios yra jau
pastatytos ir užbaigtos. Ir
vėl, griovimas ir naikinimas
jau ensančių struktūrų, nėra
dynamikos darbo laukas.
Tai revoliucijos arba anar-
chijos uždavinys. Dynami-
škos galybės — reikia tai ge-
rai įsitęmyti — drumzdžia,
bet neardo, taiso, bet nenai-
kina. Čia tai ir guli visas dy-
namikos svarbumas. Be jos
negali būti pagerinimų ir
pažangos. Bet ir ji pati ne-
gali atsirasti pirmeg visuo-
menės organizmas nebus su-
tvarkytas.

Lengviausiai tai suprasti
galima iš pavyzdžio. Imkime
šiaip jau bent kokią draugi-
ją arba bendrovę. Kol drau-
gija neatsistoja ant kojų, jos
taip ir nėra. Kalbinėjimai
rašyties ir organizacija, mi-
tingai, rengimas konstituci-
jos, rinkimas vyriausybės
nieko neturi bendro nei su
statika nei su dinamika. Sta-
tika atsiranda tik tuomet,
kad draugija tampa tvirtai
suorganizuota, jos konstitu-
cija sutaisyta ir priimta, vy-
riausybė turi paėmusi val-
džią ir savo rankas. Dynami-
ka joje pasirodo tuomet,
kad atsiranda reikalavimai
permainyti konstituciją, už-
siduoti kitoki tikslą. Jei rei-
kalavimai tampa užganėdin-
ti, tad organizacija ir jos
sąnariai pasilieka tie patys,
bet jau ne tokie pat. Tai dy-
namikos veiksnio vaisius,
vadinasi, permaining, bet ne-
sugriovė.

Atmainos papročiuose,
nuomonėse, drapanose, žem-
ės dirbime, gyvulių augi-
nime, sodų veisime, mokini-
mo sistemose ir t. t. ir t. t. —
vis dinamiskųjų veiksmų
darbo vaisiai. Dinamika įve-
da ne tik atmainas, bet dar
sušvelninus, įvairybės.
Dynamiskojo veiksmo krite-
rium yra atsiekimas geres-
nio, tobulesnio, patogesnio,
ištaisingesnio, pakilesnio
daikto. Bet atsiekimo nega-
li būti be pastangos, taigi
dynamikos pamatu yra pas-
tanga, ir tos tai pastangos
veiksmas yra labai atsako-
mai vadinamas vienu žo-
džiu: konacija. Pastanga
daro atmainas ne tik pačių
žmonių gyvenime, bet ir gy-
venimo aplinkybėse ir sąly-
gose. Tarp biologijos ir so-
ciologijos šitame atvėryje
yra toks skirtumas, kad bio-
logijoje sąlygos maino orga-
nizmą, bet sociologijoje
žmogus maino sąlygas ir ap-
linkybes.

Tarp dinamiskųjų veik-
smų galima paminėti: apsi-
gyvenimą ant vietos ir pri-
jaukinimą laukinių gyvulių;
geografijos atidengimus;
terdymus nežinomų šalių;
išsikraustymus į svetimus
kraštus; pripratimą prie
klimato; karę; užgrobigimą ir
pavergimą svetimų tautų;
rasių susiliejęmą; vaisha-
kelionę po svetimas šalis; iš-
radimus; mokslo atidengi-
mus; galimų daiktų nauja-
tumus, laisvamanybę.

Tarp gyvulių kaimenės ir
žmonių draugijos yra toks
skirtumas, kad kaimenė yra
priversta vaduoties instink-
tu, jiesko savo tikslo besa-
moningai — bet visuomenė
gali užsibrizti sau ypatingą
sieki ir eiti prie jo sąmoni-
gai, išaugšto išgalvotais ke-
liais. Toks sąmoningas eji-
mas prie išaugšto pasiskirto
tikslu vadinasi teleze. Ista-
tymų davėjai, parlamentai,
dumos, valdininkai — tai
darbininkai teleologijos dir-
voje.

Taip mažiau daugiau išro-
do sociologija teorijoje. Bet
kiekviena teorija jiesko pri-
taikymo, jiesko praktikos.
Taigi ir sociologija bando
virsti iš teorijos pritaikina-
mu mokslu. Pritaikinamoji
sociologija bando atrasti bu-
dus, kaip čia privertus vi-
suomenės spēkas, statiką ir
dynamiką veikti ne akiai,
bet taip, kad iš jų veiksmo
butų vien nauda visuomenei.
Nesuvaldyta elektrika apsi-
reiskia žaibais, perkuniuo-
mis, naikinimais — bet mo-
gė suvaldyti ją, ir turėsi iš
jos šviesą, šilumą, telegrafą
ir šimtą kitų naudingų daik-
tų. Toin yra ir sociologijoje.
Visuomenė turi savyje d

galybių, apie kurias mes dar
nieko nežinome arba kurios
mums atrodo nesuvaldomos.
Pažinti jas, atrasti budus
suvaldyti jas atsakomai —
tai pritaikiamosios sociolo-
gijos uždavinys. Kad žmo-
nės taptų savomis pastango-
mis šviesesniais, doresniais,
sveikesniais, kad gyventų
patogesnėse ir teisingesnėse
sąlygose, kad pažintų savo
tikrąją rolę visuomenės gy-
venime ir stengtųsi taiky-
ties prie jos visame kame —
toks yra galutinas sociologi-
jos tikslas.

Patrimpas.

LIAUDIES POETAS.

Vaidzdelis.

"Pažangiosios" redakci-
jos buste sėdėjo zeceris. Bu-
vo užimastęs. — Daug dar-
bo, menka mokestis. Štai re-
daktorius žėdam numeryj
skelbia apie vargšų darbi-
ninkų išnaudojimą, o patšai
jį išnaudoja, kiek tik telpa.
Pašalinio darbo daug, o vis
uždyka.

Jam kartais nusiskun-
dus redaktorius sako, kad
dėl idėjos reikia šis tas nu-
kėsti.

— Bet dėl idėjos reiktų ir
neišnaudoti,—mastė zeceris.
— Dėlko iš idėjos visi turi
traukti naudą, o aš tik vie-
nas likt pastumdėliu? Kam
man vienam, po plynių, ken-
tėti, už idėją, kuri neatneša
naudos? — Zeceris nuspjo-
vė.

— Jausties nuskriaustu
— nesmagi mintis. Ir dagi
nesimato jokio palengvini-
mo. Keli metai sunkaus dar-
bo, ir vis kirmyti zecerui.
Žmogui nesiseka. Ne taip,
kaip antai tam "liaudies
poetui", ką nežinia — iš kur
čion atsisabstė, o jau lipa
augštn, kaip... kaip...

Zeceris pabaigė savo min-
tį, priliginęs "liaudies poe-
tą" prie žinomo vabaluko.
— Pienburnis vaikėzas,
vos pramoko plunksna kre-
vėzoti, o jau lipdo eiles. Ir
spausdina jas, ir giria, ir sa-
ko, vaikišias turis talentą.
Net gėda pavydėti. Ką čia
ant jo išgalvojos?

Lyg tyčia tuo sykiu atsi-
darė duris ir įbėgo jo kai-
mynas zeceris, iš antrosios
redakcijos.

— Labas rytas! — pra-
neko svečias. — Vis prie
darbo? Pas jus, matyt, ka-
torga. Išnaudoja, kaip gy-
vulius. Pas mus tai tikra
laisvė. Darbo neperdaug, o
viršaičiai žmogiškesnių paž-
valgų. Ir apie ką taip užsi-
mastės?

Redaktorius, kurs kitam
kampe krinto plunksną,
kad išgalvojos koki saldes-
nį "apdumojimą", piktai
pažiūrėjo ant įėjusio svečio,
bet nieko nepasakė.

— A, jau žinau, — kalbėjo
toliau svečias, — tau rupi
tasai "liaudies poetas".

Zeceris sukruto.

— Iš kur tu žinai?

— Iš kur žinau? Apie jį
visi kalba. Apie jį ir mums
rupi, o ką jau čia šnekėti
apie tave? Juk jisai tau
atims duoną.

Zeceris išrodė labai ner-
vingu, tačiau pamastęs, pa-
šiepiančiai atsiliepė:

— Kur jau čia jis man
duoną paverž? Jis lipa augš-
tn, o aš...

— O tu taipgi norėsi lipt
augštn. Tik su juo, bro-
liuk, sunki konkurencija.
Jis turi talentą. Žinai, kas
tai talentas? Nežinai. Na,
tai neužilgio iširsi jį ar
savo spranda. Ir no-

te, bet jūsų redaktorius traukia jį už ausų ir pakia jam visokias temas, kaip antai ant kunigų. Tas, rodos, lengva, bet pabandyk pat- sai: nieko neišeis. O jis turi ateiti.

Redaktorius antrą sykį pažūrėjo į svečią ir suniur- nėjo panosėj: "Kipšas čia ji atnešė. Ar tik ne tyčioms pasiūstas? Verčiau jie žiu- rėtų savo laikraštपालािका, o nesikištų ir mūsų reikalus ir negaišintų man darbinin- kų. Kad ne tas mandagu- mas..."

— Bet žinai ką? — nesi- liovė svečias. — Atnešiau gerą naujienėlę. Ar užėisi- va pas Labdarį?

Labdariu jie vadino pažis- tamą smuklininką.

Zecerus laužė sau galvą ir negalėjo išpėti, kokia čia naujiena būtų verta užėjimo pas Labdarį. Garsiai atsilie- pė:

— Nežinau, ar naujiena bus to verta. Nagi, pasakyk.

— Pasakysiu. Žinau, kad strimagalviu dumsi pas Lab- darį. Atimsiu tau rupestį nuo širdies. Tai apie tą "liaudies poetą". Žinai, kas jis per vienas? Nežinai? Tai klausyk. Tasai jūs garsus "liaudies poetas", — tai prasivogęs vaikėzas.

Redaktorius tylomis už- keikė. Zecerus atsistojo.

— Linksmų švenčių, Bal- trau, — tarė jis svečiui. — Eikš, pasibučiuosiva. Čia Amerikoj' nelabai priimta bučiuoties, bet žinai, sulau- kus Naujų Metų... Kada- gi pas Labdarį?

— Palauk, — tarė svečias, — dar nepabaigiau. "Liau- dies poetas" — prasivogęs, — viskas sulig naujausios gadybės reikalavimų. Bet svarbiausi, kad jis apsvio- gė bažnyčioj. Paimė vienos šventakuprės delmoną su pinigais. Ka! ka! ka!

Dabar jau redaktorius at- sistojo ir prisiartinio prie svečio.

— Labas ryts, tamsta! — tarė jis linksmas. — Links- mų švenčių! Puikios dienos, ar ne? ir smagios naujienos. Šiandien aš visus veduosi pas Labdarį. Jonai! — kre- pėsi jis į zecerį, — prie to- kios dienos ir tokios naujie- nos dovanoju tau visus pra- sižengimus. Tu tingins ir pavyduolis. Juk tu nuo to ir nudžiugai, kad mūsų poetas turi tašką ant savo šlovės. Bet tas pridėklas, tas pri- dėklas! Juk jis prasivogė bažnyčioj. Supranti, ką tai reiškia? Daugiau nieko, kaip tik tiek, kad jis jau mu- siškis ant visados. Ligšiol aš dar vis abejoju, ar iš to vai- kisčia kas išeis. Bet dabar, užkit vyrui! Puiki pradžia, puiki pradžia! Kaip dori- ką iš to išvadą, tamstos, pri- imkite nuo manęs šią pasar- gą, kad niekam nereikia pa- vydyti, ypač jaunimui, kurs parodo gerą pradžia. Tams- tos, dabar visi pas Labdarį!

Zecerio veidas pratysio. Nematant jis perkraustė su- pliūskusį savo delmoną ir sau- gesnį kišenį ir nedrįsdamas nei atsiliepti, mastė sau ty- lomis: — Kad jis prasmė- gų, tas valkata! Žmogų vi- siškai dabar nuslopis. Ir da- gi savo delmoną turiu dabo- ti, kad tas "liaudies poetas" su savo talentu neprisiitai- kyty.

Vargšas zecerus neturėjo nei tiek talento, kad paslė- pus savo jausmus.

Tą dieną jis nėjo su jais pas Labdarį.

L. R. K. P. Draugiju Reikalai.

Keli žodžiai apie suvieniji- mą L. R. K. P. D. ir su- šaukimą Kongreso.

Viename "Draugo" nu- merių (praeitų metų), p. Juozas Kovas apgailestau- ja, kad girdi, užmanytojai šaukiamojo Dr-jų Kongreso nepadavė nei kokio progra- mo, ant kokių pamatų drau- gijos turėsiančios susivieny- ti.

Ar-gi ištikro taip yra? Pažiūrėsime.

Pas mus, mat jau gal toks įprotis, jeigu kas ką prade- da veikti, būtinai randasi kas tą, ar kitą, pradėtą da- lyką ardo, arba bent kaip nors sutrukdė, tankiai prisidengdami neva gerai ve- lijimais, o ištikro norėdami jam pakenkti.

Ne kitaip yra ir su bandy- mu suvienyti L. R. K. P. Dr-jas. Jeigu vieni pradėjo dirbti ir prirodinėti to darbo naudingumą, tai kiti pa- makšt! ir išlenda su patari- mais, o greičiau su pakenki- mais.

Paimsime, pav., kadir p. J. Kovo prirodinėjimus me- namosios Kongreso progra- mos stoką.

Jeigu jau kalbėti apie sto- ką, tai, bent man taip rodos, reikėtų parodyti ir ko tokio stokuoja. Gi p. J. Kovo straipsnyje to visai nematy- ti. Tai kokios-gi Kongreso programos p. Kovas norėtų, tai tas ir šiandien liekasi ne- žinėj. Juk jau nekartą laik- raščiuose buvo minima drau- gijų suvienijimo mieriai. Juk tie mieriai labai aiškūs: išvengti daugelio keblumų, kokių dabar draugijos tan- kiai turi perleisti besikilo- jant nariams iš vieno miesto — kitan; taip pat palengvin- ti nariams į laiką gauti li- gos pašalpą ir pagelbėti jiems įpuolus ir sunkų padė- jimą; o taip-gi apsaugoti draugijas nuo jų nesąžini- gų narių, kurie iškelia ir kitus miestus, gavę nuo savo dr-jos išsikelimo pasportą, greitai asperga, gauna nuo kokio žydelio-daktaro ligos pripažinimą, už kurį nesi- gaili užsimokėti dolerį ar daugiau, kad tik išnaudojus savo brolius arba savąją draugiją; o galutinis mieris, tai stipresnis sujungimas Amerikos lietuvių katalikiš- kųjų spēkų.

Tai ir viskas. Ko daugiau čia reikia? Gi apie tolesnę tvarką tuotarpu niekas ne- gali spręsti, to negalėjo spręsti nei Kongreso suma- nytojai. Ar-gi panorės pri- imti visos draugijos tokius įstatus ir mokesnius, kokių but sutvarke kongreso su- manytojai. Nėra abejonės, kad ne; tai kam būtų tas be- reikalingas darbas, bran- gaus laiko gaišinimas? Juk- gi vien tam šaukiamas ir dr-jų Kongresas, kad ten su- važiuavę dr-jų atstovai galė- tų išdirbti bendrus įstatus, pagal kuriuos turės tvarky- ties visos katalikiškos dr-jos ir juos pildyti. Suprantama, neviskas iš syk bus tobula. Bet laikui bėgant viskas su- sitvarkys, nes daug-ko ga- lėsime pasimokyti iš patyri- mu. Navat ir Kongresan su- važiuavę atstovai vargiai i- stengs andirbti gerai pama- tuotus susivienijimo įstatus. Jie greičiau tik aptars prin- cipalius paragrafus; ei ga- lutinam istatu sutvarkymui gal atsieis išrinkti ir įstatu

turės atidžiai apdirbti dr-jų susivienijimo įstatus ir per- duoti centro valdybai arba sekančiam kongresui, kur jie bus galutinai arba priim- ti, arba pataisyti, arba, na- vat, ir atmesti.

Dabar jau aiškiai matosi, kad netik Newark'o dr-jų atstovai negalėjo tikro pro- gramo padaryti, bet ir visu dr-jų Kongreso atstovai iš- syk neviską galės tobulai sutvarkyti. Geras reikalų su tvarkymas reikalauja darbo ir laiko. Iš to jau labai aišku, kad Kongresas būtinai rei- kalingas.

O kas link to, kaip p. J. Kovas rašo savo straipsnyje "Drauge" No. 54, kad drau- gijos prigulėtų prie Susive- nijimo L. R. K. A., tai Susi- vienijimas kas kita, o pagel- binės draugijos vėl kas kita. Nekurios draugijos ir dabar priguli prie S. L. R. K. A., bet-gi Susivienijimas ne- gelbsti narių laike ligos, tik- tai išmoka pomirtinę, o drau- gijos turi rūpintis ir laike ligos, tai-gi draugijų užduo- tim yra aprūpinti narius ir i- kitą miestą persikėlusius. P. Brazauskas ragina palaukti iki S.L.R.K.A. 27-to seimo. Jo nuomone esą, tie patys at- stovai galėtų aptarti ir drau- gių reikalus. Tas rodosi ne- yra galima, nes S. L. R. K. A. organizacija jau gana dide- lė, turi daugybę įvairių rei- kalų ir svarstymų, kurie užima daug laiko; jau ir taip neapsidirbama per tris dienas, kas dėl Susivieniji- mo patobulinimo yra reika- linga, o kad da aplink drau- gių reikalus ims svarstyti, tai nei penkių dienų neuž- tektų, nes draugijos turės daug darbų, kurių atstovai per keletą valandų ir-gi ne- galės apsidirbti; todėl tegul draugijos kelių dolerių ne- pasigaili atstovo pasiunti- mui Kongresan, nes jie su- važiuavę tik su tikslu apru- pinti pašelpinių draugijų reikalus geriau galės išpil- dyti savo užduotis. Draugi- jų susivienijimas turėtų iš- dirbti plačiaus įstatus, pa- gal kuriuos prie draugijų galėtų prigulėti netik vy- rai, bet ir omteris, panašiai kaip yra daroma gyvas- ties ir sveikatos apdraudi- mo kompanijose. Kodėl tik svetimitaučiai gali krauti sau didelius turtus iš lietu- viškų dolerių? Tik reikia pa- galvoti, o atrasime ir mės budus kaip savuosius dole- rius palaikyti tarp savųjų. Iš to turėtų naudą netik Amerikos lietuvių pašelpi- nės draugijos, bet ir visa lietuvių tauta, nes susiarti- nus į vienybę sustiprėtų mu- sų spēkos ir kur-kas dau- giau galėtumėm veikti ant tautiškai-katalikiškos dir- vos. Tai-gi nieko neatidėio- dami, remkime petys į petį, jungkimės į kruvą visos lie- tuvių katalikiškos draugi- jos, nes daug paeis nuo mu- sų darbo Amerikos lietuvių katalikų dvasios sustiprėji- mas ir medžiagiškas jų pa- rėmimas. Dirbti niekam ne- privalom pavydėti, nes dar- bo yra visiems invalas. Jei- gu kam nepatinka mūsų vei- kimo budai, mielai kviečia- me prie darbo tuos, kurie apie darba išmano geriau: varžyties nėra ko. Tik, mel- džiamieji, neapleiskite pra- dėto darbo, kad tas darbas neliktų užmestas.

Jonas Dankšys.

Susiv. L. R.-K. A. Reikalai.

ATIDAI GERBIAMŲJŲ NARIŲ S. L. R. K. A.

26-tas seimas . nutarė: "kas neužsimokės Sausio mėnesyje 1912 m. už organą 50 centų, tam siuntinėjimas organo turi but sulaukytas". Taigi šiuomi primenu gerb. nariams, kas nenori kad jam organo siuntinėjimas nebu- rėtų pertrauktas, tegul nepa- miršta užsimokėti bertaini- nu, o kartu ir už organą 50c. su sausio m. bertainine mo- kestim. Kas neužsimokės už organą, nors bertainę ir už- simokėtų, tokiame nariui vis- tiek organas bus sulaukytas, taigi nepamirškite užsimo- kėti. II-ro bei III-čio sky- riaus nariai taip-gi turi mo- kėt už organą ir tautiškus centus taip kaip ir pirmo skyriaus nariai. Šeimynos (vyras, moteris ir vaikai) gauna vieną egzempliorių organo ir už vieną temoka, bet tautiškus centus moka visi lygiai išskyrus Vaikų skyrių. Tautiškų centų rei- kia mokėti šiuo tarpu 10 cen- tų kartu su sausio bertaini- ne mokestim.

Gerb. kuopų viršaičiai teiksitis prižiūrėti, kad mo- kestis būtų užmokėta regu- liariškai, į laiką, t. y. prieš 31 d. sausio; mokesčiai turi but užrašyti deklaracijoje aiš- kiai ir nurodyti ant deklara- cijos rubriką. Siunčiant pi- nigus į Centro išdą reikia sykiu siųsti ir deklaraciją, nes išdinininkas priėmęs pi- nigus turi pasirašyti ant tos deklaracijos. Pinigų siunčia- mą sumą reikia būtinai pa- žymėti ant deklaracijos; taip- gi reikia pasirašyti kuopos viršaičiams ir pridėti ant- spaudą. Vienas ir didžiau- sias apsilaidimas nekurių kuopų, tai vėlinimasi pri- siųsti pinigus į Centro išdą. Nejaugi negalima prisųsti nors 2-3 dienas prieš pabai- gą mėnesio! Ar-gi ne vistiek ar išsiųsi 25 d. ar lauksi 30 d.? Siųsti vistiek reikia. Tai kodėl laukti paskutinės die- nos? Išdinininkas gavęs kartu nuo 25 iki 50—70 deklaraci- jų su čekiais ar "Money Or- der"iais", visų negal viena nei dviem dienom apžiūrėti. Ir tas apsunkina išdinininką, o kartu ir sekretorių, nes vos apie 2 savaiti po bertain- io gauni paskutinės deklara- cijas nuo išdinininko ir tas viskas taip stumiasi tolyn per kuopų apsilaidimą. Jei- gu mes norime turėti gerą tvarką, tai pirmiausia turi- me pradėti nuo savęs, t. y. nuo kuopų, jeigu kuopose bus tvarka, tasyki ir Centre bus. — Bet jei kuopos neži- no ar nenori laikyties jokios tvarkos, tasyk ir Centre jos negali buti.

Taipgi kuopų viršaičiai turi daugiau dabo priimda- mi pinigus nuo narių, kad užsimokėtų skolą. Štai už spalio bert. turėjome gra- žint 12-ai kuopų nuo 50 cen- tų iki \$12.50; viso \$30.50. O 10-čiai kuopų likos tik pra- nėsta, nes turi po vieną tokį skolininką, kad dėl 50 centų neparanku gražinti; taigi meldžiū tame turėti šokią tokią tvarką. Ant pirštu, negalima vesti rokundų, bet reikia turėti tam tikras kni- gas.

K. J. Krušinskas,
S. L. R. K. A. Centr. Sekr.

P. S. Buty labai gerai, kad kuopos paduotų ir adresus to narių, kuriems reikia siųsti organą, nes be to ru-

duodami aiškų adresą pra- šalysime visas klaidas ir visi bus užganėdinti, nes nesusi- laikys organo siuntinėji- mas.

K. J. Krušinskas, sekr.

Atsakymas p. A. J. Gudai- čui, 51-os kuop. sekret.

Nesikarščiuk, tamsta, taip labai! Pirmiau persitik- rink kame klaida. Tamsta tvirtini, kad sąnarės Magdė Šilevičienė ir Magdė Jurge- levičiūtė yra užsimokėję už III-čią bertainį su IV-to ber- tainio mokestim, bet dekle- racijos to nerodo; ant dekle- racijų yra abiejų mokėta tik po 50 centų, o ne po \$1.00, kaip Tamista tvirtini. Ta- mista sakai, kad Marė Ga- venienė užsimokėję vėliau; tas tiesa, bet už ją ir nėra sugrąžinta Tamistai. Su- grąžinta už dvi pirmutini po 50 centų, viso \$1.00, o ne \$1.50. Tamista patari per- skaityti Konstitucijos per. 10-e, bet pamiršti 26-to sei- mo nutarimą, sesiją VII, kur yra pasakyta, kad kuop- os sekretorius neprimtų pinigų nuo tokių narių, ku- rie skolos neužsimoka, o jei Tamista priėmė, taigi ir li- kos sugrąžinta. Užtai neturi- ko rustauti. Prašai tai pa- garsinti per organą, ką ir pa- darau.

K. J. Krušinskas,
S. L. R. K. A. Centr. Sekr.

NAUJAI PRISIRAŠĖ PRIE S. L. R. K. A.

25 kp.: Miners Mills, Pa. (nauja): Juozas Restaitis, Kazys Jančiukas, Stasys Kulikauskas, Anelė Baltuš- kienė.

II Skyriaus.

46 kp. Sugar Notch, Pa.: Petras Matulevičius, Alzė Matulevičienė, Jurgis Ma- zauckas, Viktorija Mazauc- kienė.

III Skyriaus.

80 kp. Eynon, Pa. Jonas Pačėsa.
90 kp. Hazleton, Pa. Juo- zas Pietelis.
117 Middleport, Pa.: Ago- ta Pacientienė, Juozas Pa- centa.

VAIKŲ SKYRIAUS.

1 kp. Edwardsville, Pa.: Albina Žmuidiniūtė, Vero- nika Mirunaičiūtė, Ona Ja- nušioniūtė, Gediminas Pe- trauckas, Juozas Petrauc- kas, Juozas Radzevičia.

2 kp. Forest City, Pa.: Ju- lijona Rudbaliūtė.

3 kp. Elizabeth, N. J.: Ma- rijona Grinėčiūtė, Apolionija Grinėčiūtė, Ignacas Grinėčius, Ona Grinėčiūtė.

7 kp. Pittston, Pa.: Juzė Atmanavičiūtė, Jurgis Stan- kevičiukas, Antanas Stan- kevičiukas, Marijona Si- niaukiūtė.

11 kp. Waterbury, Conn.: Anelė O. Bakuniūtė, Vin- cas J. Bakunas, Pranas Še- mata.

21 kp. So. Boston, Mass.: Jonas Jankauckas, Ona Se- ližavičiūtė.

24 kp. Minersville, Pa.: Petras Pijus, Magdė Navie- kiūtė, Monika Šelinskaitė.

28 kp. Luzerne, Pa.: An- tanina Čekauckiūtė, Albi- nas Motiejunukas, Zigma- s Matukevičiukas, Leonora Vaičiuliūtė, Mykolas Keru- kas, Antanas Miliauckutis, Juozas Miliauckutis, Albina Miliauckiūtė.

36 kp. Newark, N. J.: Ma- rė Aimonavičiūtė, Jonas Stonis, Juozas Kemešis.

Juozas Dailidunas, Konstan- tas Žalnieraitis, Jonas Žal- nieraitis, Ona Žalnieričiūtė, Paulina Žalnieričiūtė, Antanas Mikulskis.

57 kp. Exeter Boro., Pa.: Kazys Šatrauckutis.

60 kp. Bayonne, N. J.: Paulina Prancevičiūtė.

73 kp. Hudson, Pa.: Mag- dė Nakviūtė.

74 kp. Shaft, Pa.: Jonas Maknis, Juozas Maknis.

75 kp. Wanamie, Pa.: Ma- rijona Baranauckiūtė, Fe- liksas Šluželis, Franas Šuk- vietis, Adelė Baranauckiu- tė, Laurinas Šluželis.

77 kp. Swoyers, Pa.: Sa- lomija Petrauckiūtė, Alena Petrauckiūtė, Julijona Ža- kiūtė, Ona Deviūtė, Vincas Lukaševičiukas.

90 kp. Hazleton, Pa.: Ona Zaijenkauckiūtė, Marė Za- ijenkauckiūtė, Juozas Za- ijenkauckas, Antanas Zaijen- kauckas.

107 kp. Waterbury, Ct.: Stasys Saulėnas, Juozas Saulėnas.

114 kp. Rhone, Pa.: Povi- las Kiburis, Antanas Gri- gas, Juozas Grigas, Petras Maknis, Antanas Maknis, Antanas Didša, Ona Valat- kevičiūtė, Juozas Valatke- vičius, Marė Valatkevičiūtė, Anelė Valatkevičiūtė, Magdė Valatkevičiūtė, Ma- rė Valatkevičiūtė II-ji.

119 kp. Manchester, N. H. Ona Tvarijsiūtė.

25 kp. Miners Mills, Pa.: (nauja): Petras Jenčis, Jur- gis Jenčis, Ignas Abromavi- čius, Ona Abromavičiūtė.

Viso labo:
I skyriaus 353
II skyriaus 4
III skyriaus 4
Vaikų skyriaus 78

Kartu 439

K. J. Krušinskas,
S. L. R. K. A. sekr.

S. L. R. K. A. laikys susi- rinkimus.

31-ma kp. Mahanoy City, Pa. — Antradienį 16 d. sau- sio, 7-tą val. vakare, lietuvių mokyklos bute.

J. T. Vitkauskas, sekr.

6-ta kp., Plymouth, Pa. — Nedėlioje, 14 d. sausio, pa- prasto vietoj ir paprastame laike.

A. Urbanavičius, sekr.

17-ta kp., Wilkes-Barre, Pa. — Nedėlioje, 14 d. sau- sio, 1912, 3-čią valandą po pietų, senosios bažnyčios bu- te. Kviečiama ateiti visus narius ir atsivesti nau- jus. Šis susirinkimas bus la- bai svarbus, nes yra daug la- bai svarbių reikalų.

J. Stulgaitis, sekr.

8-ta ir 50-ta kuopos, Cle- veland, Ohio. — Nedėlioje, 14 d. sausio, 2-rą val. po pie- tų, Šv. Jurgio parapijos mo- kyklos butuose.

Kuopų Komitetai.

73-čia kp., Hudson, Pa. — Antradienį 16 d. sausio, 7-tą val. vakare, p. Nik. Stanke- vičiaus salėje.

Komitetas.

11-ta kp. Waterbury, Ct. — Nedėlioje, 14 d. sausio, 1912 m., 1-mą val. po pietų, parapijos mokyklos užpaka- liniam bute.

Pranas Šopis, sekr.

99-ta kp., Chicago, Ill. — Nedėlioje, 14 d. sausio, 1912 m., Šv. Jurgio parapijos sa- lėje No. 18, tuojaus po Su- mai.

115-ta kp., Brooklyn, N. Y. — Nedėlioje, 14 d. sausio, šv. Onos bažnytiniam skle- pe; susirinkimas prasidės tuojaus po mišparų.

115-tos kp. Komitetas.

70-ta kp., Old Forge, Pa. — Nedėlioje, 14 d. sausio, 2-rą val. popiet, 143 Susiek st. Šitas susirinkimas bus labai svarbus.

S. Malinauckas, sekr.

36-ta kp., Newark, N. J. — Antradienį, 16 d. sausio, 7:30 val. vakare, šv. Jurgio dr-jos svetainėje.

Komitetas.

113-ta kuopa, Wilburton, Okla. — Nedėdienį 21 d. sausio, 1-mą val. popietų, p. P. Raiso salėje. Kviečiama visus narius ir atsivesti pri- sirašyti naujus; kurie nariai gyvena kituose miesteliuose savo bertainines mokeskis gali prisųsti šiuom antrašu: Juozas Kondrotas, Box 33 Wilburton, Okla.

26-ta kp., Lewiston, Me. — Nedėdienį 14 d. sausio, 2-rą val. popiet, šv. Baltramie- jaus salėje, 223 Lisbon st. M. Čereškevičius, sekr.

58-ta kp., Curtis Bay, Md. — Nedėdienį, 14 d. sausio, 2-rą val. popietų, pas kuopos sekretorių, 2 Hazel st.

A. Radauskas, sekr.

18-ta kp., Tamaqua, Pa. — Nedėdienį 14 d. sausio, 3 val. po pietų, bažnytinę sve- tainę.

L. Navickas, sekr.

15-ta kp., Chicago, Ill. — Nedėdienį 14 d. sausio, 12- tą val. dienos, šv. Jurgio K. bažnytinę svetainę, 32nd Place and Auburn ave.

A. Byanskas, prez.

55-ta kp., Bernice, Pa. — Nedėdienį 14 d. sausio, 1-mą val. po pietų, pas kuopos se- kretorių. Visi privalo ateiti. S. Stasevičius.

16-ta kp., Chicago, Ill. — Nedėdienį 14 d. sausio, Šv. Mykolo Ark. bažnytinę sa- lę, tuojaus po pamaldų.

M. A. Vabolos, prez.

77 kp. Swoyers, Pa. — Nedė- dienį 14 d. sausio, 4-tą valandą po pietų ant p. M. Janulevičiaus sa- lės, ant Briardiko.

S. A. Katkevičia.

SUSIV. L. R. K. A. CEN- TRO VALDYBOS ADRESAI.

Jonas Rikteraitis, prez.
67 James St.,
Waterbury, Conn.

Mateušas Toluba, vice-prez.
1139 Wyoming ave.,
Exeter Boro, Pa.

Kazys J. Krušinskas, sekr.
457—17th St.,
Brooklyn, N. Y.

Pranas Burba, kasierius,
454—456 Main St.,
Edwardsville, Pa.

P. O. Kingston Station
Wilkes-Barre, Pa.

Kasos globėjai:

Juozas Vasiliauskas,
112 N. Greene St.,
Baltimore, Md.

Jonas Jaroševiče,
Love Farm Washington st.
Walpole, Mass.

Kun. V. Vizgirda, knygius
190 S. Meade St.,
Wilkes-Barre, Pa.

Kun. J. Dancius, dr.

CHARLES DICKENS.

OLIVERIS TWISTAS.

Vertė JONAS KMITAS.

(Seka.)

Išlėto ir atsargiai jie perėjo per apatinę stubą, nes Monks bauginosi kiekvieno šešėlio. P. Bumblys laikydams žiburį vos pėdą nuo grindų, žengė ne tik su žymėtinu atsargumu, bet ir stebėtinai lengvais žingsniais, kaip rodoš ne žmogus, nešinas tokį sunku asmenį. Eidamas jis nerviškai žvalgėsi, kad ne užlipus ant kokių pamatinių durių. Monks negarsiai atkabino ir atidarė jiems vartus ir vos linkterėje paslaptinam savo pažįstamui, prisiegos dingo drėgnų tamsioje.

Jiems vos išnykus, Monks, kurs matyt turėjo didelį nenorą pasilikti vienas, pasiūkė vaiką, kurs buvo pasi- slėpęs kasžinkur apačioj ir liepęs jam su žiburiu eiti pirmyn, sugrįžo į tą pačią stubą.

XXXIX.

Perstato tulus gerbiamus asmenis, su kuriais jau skaityto- jas pasipažįsta ir parodo, kaip Monks ir žydas suvedė į talką gerasias savo galvas.

Vieną vakarą, tuojaus po to, kada tris gerbiameji, paminėti pereitam skyriuje, atliko mažą savo reikalą, apie kurį tik ką papasakojom, — p. Williamas Sikes, pabudęs iš miego, niurnėdamas užklauso, kelinta valanda.

Kambarys, kuriame p. Sikes ištarė tą klausimą, ne- buvo jau tas pats, kuriame gyveno prieš savo žygį į Chert- sey, nors vis toj' pačioj' miesto dalyje ir nepertoli nuo vietos pirmesniojo jo apsigyvenimo. Pagal išvaizdą šis kambarys nebuvo toks smagus, kaip anasis, nes tai buvo labai maža, prastai įtaisyta stuba, apšviesta tik vienu langu, iškirstu lėkštam stoge. Namai stovėjo prie siau- ros, purvinos gatviukės. Nestokavo ir kitų prirodymų, kad tasai gerasis tamista paskutiniu laiku nupulė žemyn pasaulio akys, nes stoka visokio įrengimo ir net reikalin- giausių rakandų drabužiams pasikabinti liudijo apie di- džiausią jo neturtą. Ir pati sunykusi p. Sikes'o išvaizda galėtų tą patvirtinti, jei tik būtų reikalas.

Plėšikas gulėjo lovoje apsigaukęs pilka sėrmėga, vie- ton naktinių marškinių. Jo veido, sunykusio nuo vargi- nančios ligos, suvis nepadabino užmauta sutrota naktinė mučė ir nuo savaitės neskusta barzda. Šuo gulėdamas pas lovą, domiai žiūrėjo į savo poną. Kartais kraipė au- sis ir urzgė, išgirdęs kokią balsą ant gatvės, arba apatinėje namų pusėje. Pas langą sėdėjo moteriškos lyties ypata ir lopė seną bruslotą, kurs priklausė prie kasdieninių va- gies parėdų. Ji buvo taip išbliskusi ir sunykus nuo dabo- jimo ir vargo, kad gana sunku būtų joje pažinti tą pačią Nancy, kuri jau dalyvavo šitoj apysakoj, bene tik iš bal- so, kada atsakė ant Sikes'o užklauso.

— Neseniai pasibaigė septynios, — tarė mergina. — Kaip jautiesi šį vakarą, Bill?

— Sipnas, kaip vanduo, — atsakė Sikes, — užkeikęs savo akis ir kuną. — Nagi, paduok ranką ir padėk man atsikelti nuo to prakeikto patalo.

Liga nepataisė Sikes'o budo, nes kada mergina jį pa- kėlė ir vedė prie kedės, jis kelis syk užkeikė ant jos neran- gumo ir užgavo ją.

— Jau unkti? — tarė Sikes. — Nagi! Nesnargliuok tenai! Jei nieko geresnio nemoki padaryti, tai paliauk. Ar girdi?

— Girdžiu, — atsakė mergina, užsigrįžus ir priversti- nai nusijuokus. — Kas tau dabar atėjo į galvą?

— O, tai šitaip tau išrodo? — suniurnėjo Sikes, paste- bėjęs asarą jos akyse. — Tai tavo laimikis.

— Ar tau neišrodo, Bill, kad buvai dėl manęs per- smarkus šį vakarą, — tarė mergina, padėjęs ranką ant jo peties.

— Ne! — suriko Sikes. — Dėlko persmarkus?

— Tiek naktų, — tarė mergina su tulu moterišku jautrumu, kurs pridavė saldumą net jos balsui, — tiek naktų aš buvau su tavim kantri, lyginau ir dabojau tave, kaip koki kudišką. Dabar tik pirmą kartą matau tave šiek tiek panašiu į save. Tu man butum to nepadaręs, jei bu- tum apie tai atsiminęs, ar ne? Nagi, pasakyk, kad ne bu- tumei.

— Gerai, — atsakė Sikes, — aš nebučia taip padaręs. Ugi, prakeiksmas, mergina vėl unksčia!

— Tai nieko, — atsakė mergina, parpuolus ant kedės. — Nepaisyk ant manęs. Man tuoj' pereis.

— Kas pereis? — užklauso Sikes biauuriu balsu. — Kokią kvailybę tu čia prasimanai? Kelkis ir eik trusties ir nelysk man į akis su savo bobiška paikyste.

Tas pabaudimas, ištartas tokiu balsu, kitokiose apys- tose būtų padaręs pageidaujamą pasekmę, bet mer- gina, budama labai silpna ir nuvargus, nulenė galvą į apalpo, pirmiau, ne kaip Sikes spėjo ištarti porą tam tin- kančių keiksmų, kuriuos vartodavo panašiuose atsitiki- muose. Nežinodamas nei ką daryti tokiam nepaprastam atsitikime, — nes panos Nancy apalpimai budavo taip smarkus, kad pareidavo be jokios pagalbos, p. Sikes mė- gino truputį burnoti, bet matydamas, kad tasai lyginimo budas neatnešė vaisiaus, šaukėsi pagalbos.

— Kame čia dalykas, mano brangus! — tarė žydas, pažiūrėjęs į vidų.

— Paduok ranką merginai, ar negali? — atsakė ne- kantriai Sikes. — Nestovėk tenai ir nevbliok, į mane ži- rėdamas!

Surikęs iš nuostabos, Faginas pasiskubino gelbėti merginą. Tuomysk p. Jonas Dawkins (kitaip Gudrusis Sukčius), kurs įėjo vidun paskui gerbiamejį savo priete- lį, greit padėjo ant grindų pundelį, kurį buvo belaikęs. Jis pagriebė iš ranku lipančio jam ant kulnų

Charles'o Bates'o bonką, akimirksnyje atkimšo ją su dan- timis ir nekurią skystimo dalį įpylė ligonės gerklėn, pir- miau paragavęs patsai, kad nebūtų kokios klaidos.

— Pastelk jai, Charley, su dumplėms, kad gautų kiek tyro oro, — tarė p. Dawkins, — Faginas tegul patrina jos rankas, o Bill atliuosuoja drabužius.

Tie visi pragumai, pritaikyti su didžia energija, ypa- tingai triusimas ponačio Bates'o, kurs savo užduotį atliko labai stropiai, neužlgo atnešę pageidaujamą pasekmę. Mergina išpalengvo atgavo nuovoką ir nustrapaliojus ant kedės pas lovą, įkniubo į pagalves ir paliko p. Sikes'ą pri- imti svečius, ant kurių nekviesto atsilankymo jis žiūrėjo su nuostaba.

— Kokia negeroji vėtra jus čia atnešė? — užklauso jis Fagino.

— Suvis ne bloga vėtra, mano brangus, — atsakė žy- das, — nes negera vėtra niekam gero neatneša. Męs gi atsinešėme su savim tokius daigtus, ant kurių bus smagu tau pažiūrėti. Sukčiau, mano brangus, atrišk pundelį ir duok Billui truputį tų mažmožių, ant kurių išleidome vi- eos šios dienos pinigų.

Išpildydamas tąjį p. Fagino paliepimą, Gudrusis at- rišo pundelį, kurs buvo gan didelis ir suvyniotas į seną statiesę, ir dalino Charles'ui Bates'ui vieną po kitam te- nai surištus daigtus, kuriuos tasai dėstė ant stalo, girda- mas parinktą jų vertę ir gerumą.

— Čia yra zuikio kepsnys, Bill, — sušuko jaunikaits, išėmęs didelį kėpsnį. — Tokie parinkti kasneliai, Bill, kad net kaulai išstirpsta burnoje ir nereikia jų rankioti. Čia už pusę svaro ir šešis puspenius žaliukė, taip stipri, kad sumaišius ją su verdančiu vandeniu, virdulio dangtis turi nušokti šalin. Pusantro svaro drėgno cukraus, prie kurio nigeriai suvis nesidarbavo, kad davarius jį į tokį gerumą, — o, suvis ne! Du kepaliku jovalo; svaras kuogeriausios šviežios duonos ir bonka dvigubo Gloucesterio, sumaišius tą viską išeina puikiausias gėralas, koki tau kada teko srėbti!

Ištars šį paskutinį pagyrimą, Bates ištraukė iš savo plataus kišenius didelę vyno bonką, gerai užkimštą. Tuomysk p. Dawkins pripylė iš savo butelio pilną stiklą gryno spirito, kurį ligonis nei akimirksnio negaišiuodamas paleido į savo gerklę.

— Oh! — suriko žydas, labai užganėdintai trindamas rankas. — Viskas bus atlikta, Bill, viskas bus atlikta!

— Atlikta! — suriko Sikes. — Aš jau dvidešimts kar- tų bučia atlikęs pirmiau, ne kaip tu atėjai su pagalba. Ar tai gražu palikti žmogų tokiame padėjime daugiau, kaip tris savaites, — tu veidmainy! valkata!

— Tik klausyk, vaikai, ką jis šneka! — tarė žydas, patraukęs pečiais. — Ir tai, kada jam atnešėme tuos pui- kius daigtus.

— Daigatai yra puikus patis savyje, — tarė Sikes, lyg maloniau dirstelėjęs ant stalo, — bet ką pasakysi apie sa- ve, kaip palikai čia mane vieną r nepaisiai apie mane dau- giau, kaip apie šitą čia šunį. — Nuvyk jį šalin, Charley!

— Aš nemačiau tokio linksmo šuns, kaip šitas, — tar- rė Bates, padaręs, kaip buvo jam paliepta. — Taip vuo- džia mėsą, kaip sena boba, eidama į mugę! Tas šuo pada- rytų pinigų ant scenos ir dagi atgaivintų dramą.

— Suvaldyk savo snukį, — tarė Sikes šuniui, kurs piktai urgzdamas palindo po lovą. — Ką pasakysi apie save, tu išbliskęs senas tvorgaly, eh?

— Aš porą savaičių buvau išvažiajęs iš Londono su reikalu, — atsakė žydas.

— O ką apie kitas dienas? — klausinėjo Sikes. — Ką apie kitas dienas, kada palikai čia mane paliegusi, kaip žiurkę skylėje?

— Aš negalėjau, Bill, — atsakė žydas. — Aš negaliu įsisteisinti iš to čia, prieš draugiją, bet aš negalėjau, už- tikrinu savo šlove!

— Savo — kuom? — suriko Sikes, neapsakomai pa- sibiaurėjęs. — Vaikai! Atplaukite man katras kšnį to kepsnio, kad kuom nors užsikimšti burną, nes tas žodis užsprangys mane gyvą.

— Nesikarščiuk, mano brangus, — tarė žydas nuo- laidžiai. — Aš niekados tavęs neužmiršiu, Bill, niekados.

— Ne! Eisim laizybosna, kad ne, — tarė Sikes, kar- čiai nusišypojęs. — Tu kasžinkur landžiojai ir šnipinėjai visą laiką, kada aš čia drebėjau nuo karštingės. Pirmiau tai, budavo, Bill atlik tą, Bill, padaryk tą, ir Bill tą viską padarydavo biauariai pigiai, kol buvo sveikas, ir už savo darbą neturėjo nieko! Jei ne ta mergina, tai bučia na- miręs.

— Nagi, Bill, nagi, — ramino jį žydas, godžiai su- griebęs paskutinį žodį. — Jei ne ta mergina! Ugi iš keno, ar ne iš seno vargšo Fagino priežasties tu turi pas save tokią puikią merginą?

— Jis pasakė teisybę! — tarė Nancy, greit prisiarti- nusi. — Nerugok ant jo, nerugok!

Onytės įsikimšimas davė šneka kitokią pakraipą, nes vaikai, žydui pamojus, ėmė ją vaišyti gėralais, bet ji gėrė labai mažai. Tuomysk Faginas, apščiai pilstydamas deg- tingę, palengva atvedė p. Sikes'ą į geresnį upą ir mėgino apversti jo grumojimus į smagius juokus.

Kartais dagi širdingai nusikvatojo iš kelių šiurkščių pliovonų, kurias tasai, tankiai patrankdamas iš bonkos, teikėsi padaryti.

— Viskas tas labai gerai, — tarė Sikes, — bet aš šian- dien turiu gauti nuo tavęs pinigų.

— Aš neturiu prie savęs nei skatiko, — atsakė žydas.

— Tai turi jų daug namie, — tarė Sikes, — aš turiu gauti iš tenai.

— Daug! — suriko žydas, pakėlęs rankas. — Aš ne- turiu nei tiek, kad—

— Aš nežinau, kiek tu jų turi, bet drįstu pasakyti, kad nei pats nežinai, nes reiktų ilgo laiko, kad juos suskai- tyti, — tarė Sikes. — Bet turiu gauti kiek nors šianakt, ir tas aišku.

Toliau bus.

Lietuvių Darbininkų laikraštis

"Rygos Garsas"

(Ketvirtį metai).

rašo daugiausiai apie lietuvių darbo žmones, uždarbiaujančius didesniuose Rusijos ir užsienio miestuose kaip antai: Rygoje, Lie- pojėje, Kaune, Mitaujoje, Peterburge, taipogi Sauliuose, Panevėžy- je, Mariampolyje, Vilkaviškyje ir kitur. Žinias prisiunčia savi korespondentai. "Rygos Garsas" įdomus yra ypatingai miestų gy- ventoams lietuviams, nes paduoda žinias apie didesnių miestų rei- kalus ir gyvenimą. "Rygos Garsas" labai tinka pasiskaityti Kuršė- je ir Vidžemėje gyvenantiems lietuviams ir ukininkams, turintiems reikalus su Ryga, nes paduoda plačias žinias apie tuos kraštus pa- gal vietinių latviškų, vokiškų ir rusiškų dienraščių ir savų kores- pondentų pranešimų. Nuolat apskelbia javų kainas. "Rygos Gar- sas" duoda progą visiems lietuviams darbininkams, išlaikytiems po plačiąjį pasaulį savo tarpe susižinoti ir su tevyne nuolatinį ryšį užlaikyti, kad nenustojus jos sunais buvus. "Rygos Garsas" prane- ša įdomiausias žinias apie tai, kas dėdas mūsų miesteliuose ir kai- muose, kame gyvena mūsų darbininkų išeivų gentis ir pažįstamieji. "Rygos Garsas" tur but kiekvieno lietuvių darbininko vadovu, nes "Rygos Garsas" skaitydams lietuvių darbininkas geriau supras ko jam truksta ir kaip reikalingus dalykus įgyti.

Lietuviai Darbininkai skaitykite

"Rygos Garsą"

o per jį susiprasit ir greičiau liksite tikrais piliečiais. "Rygos Garsas" nebrangiai atsieina; todėl rašykite "Rygos Garsą" 1912 metams.

Kas užsisakys "Rygos Garsą" 1912 m. ir prisiųs pinigų už vi- sus metus, gaus priedą Kalendorių 1912 m.

"Rygos Garso" kaina:

	12 mėn.	6 mėn.	3 mėn.
Lietuvoje ir Rusijoje su prisiuntim.	2 r. 50 k.	1 r. 25 k.	65 k.
Rygoje be prisiuntimo	1 r. 50 k.	75 k.	40 k.
Amerikoje ir kitose šalyse	4 rub.	2 rub.	1 rub.

Vienas numeris: Rygoje 3 k., kitur 4 k.

Adr.: Ryga, Elzbiotos (Elizavetinskaja) g-vė 22.

PIRKITF LABAI NAUDINGAS KNYGUTES

PO VARDU

„Naminis Vaiku Aukleėjimas“

IR

"Katekizmas Apie Alkoholiu."

Kainuoja po 12c. su persiuntimu. Pelnas eis instei- gimui našlaičių prieglaudoms. Galima gauti pas

Kun. A. Staniukyną,

4557 So. Wood St., CHICAGO, ILL.

Lietuviškų Sv. Kazimero

Seseru Seminarija

CHICAGOJE.

Lietuviškosios Sesers priima pas save mer- gaites mokinimui ir išauklėjimui. Seminarijo- je prie reguliariškojo mokslo, arba ir atsky- rium, yra mokymas, muzika, pašymas, siuvi- nėjimas ir taip toliau.

Reikale meldžiama kreipties prie Motinos Perdėtinės šiuo antrašu:

Mother Superior,

ST. CASIMIR'S SEMINARY,

6700 Rockwell St., Chicago, Ill.

SECOND WARD HOTEL

Frank Burba Savininkas.

Geriausį Importuoti ir naminiai Vynai, Likieriai, Alus, Cigarai ir t.t. 454-456 MAIN ST.

Pirmos klesos karietos ir arkliai parsamdyti ir grabinio ofisas prie Russell gatvės

EDWARDSVILLE, PA.

Naujas telefonas 8041.
Bell telefonas 9294-R.

Honover Brewing Co.
Grynas
Elius, Alus ir porteris.
TIKRAUS LENKISZKAS LAGER.
Atkreipkite savo atidą į produktą. Jūsų tautiečio iš- dirbama. Sandėliai Buttonwood, Wilkes-Barre ir Nanticoke, o bravoras Danvillėj.
Emil Mallinauskas, Manageris ir Prezidentas
Alu telefonas.

Jau laikas užsisakyti 1912 metams

"ŠALTINIS"

Geriausias Lietuviškas-Katalikiš- kas Laikraštis.

"SALTINIO" kaina:

Lietuvoje ir Rusijoje:	Amerikoje:
Metams 3 rb. — k.	Metams 4 rb.
9 mėn. 2 rb. 25 k.	9 mėn. 3 rb.
6 mėn. 1 rb. 50 k.	6 mėn. 2 rb.
3 mėn. — rb. 80 k.	3 mėn. 1 rb.

Norint permaitinti adresą, reikia atsiųsti 20 k. ir būtinai senąjį ad- resą, kuriuo buvo gaunamas laik- raštis, arba jojo kopiją.

Siunčiant į Redakciją laiškus ir pinigų reikia padėti šitoks adre- sas:

"SALTINIO" REDAKCIJA.
SEINAI, SUV. GUB.
RUSSIA.

M. A. Norkunas,

Vienatinis Lietuvis Išdirbėjas

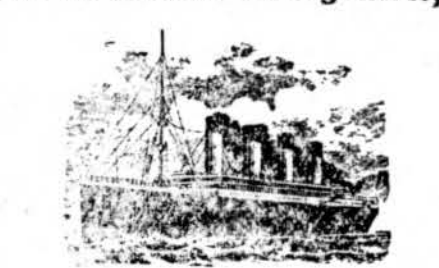
visokių ž e n k l u draugystem. o y- patingai: karkardu guzikučių meta- liauv, anamelotu ir padengtu cellu- loid'u, šarpu, ve- liauv ir karunu.

Man pavestus dar- bus atlieku arti- tiškai.

M. A. Norkunas

162 PROSPECT ST., LAWRENCE, MASS.

Tikras Lietuviškas Agentas.]

Malonus viengentis lietuvių ir lie- tavaitis! Jei norit turėt lengvą ir lai- mingą kelionę į seną tevynę Lietuvą ir nenori buti nusikraustu atvažiuo- New Yorkan, tai kreipkis tiesiog pas G. Bartasius. Jis visiems žinomas geras žmogus, užlaiko du ofisus: vieną Bos- tone, antrą New Yorke. Paduoda laivakortes į visas pasaulio dalis ant draugių ir greičiausių laivų ir už pigiausias kainas. Siunčiamas pinigų ir žinaiome ant amerikoniškų. Parpi- name gubernus pasportus iš Konsu- lio. Parsdomome keleiviams kambarius dėl naktynės ir suteikiame kiekvienam visokias svarbias žinias uždyką.

GEO. BARTASIUS,
Agentas,

261 W. Broadway, So. Boston, Mass.,
558 Broome str., New York City.

TĖMYKITE LIETUVIAI.

Kelionė per jures. Tūkstančiai tūkstančių mūsų tautiečių ke- liauja į prigitą šalį ir iš tenai atgal į Ameriką, o visi labiausiai užganėdinti, kurie perka laivakor- tes pas:

Jona Nemeth'a

O kodėl? Nes turi gerą prižiū- rėjimą, parankią kelionę, kad tar- tum kaip ir pačios kompanijos bu- tų pirkt laivakortes. Siuntimas pi- nigų greičiausiai ir pigiausiai pa- sauly.

3 N. MAIN ST.,

WILKES-BARRE, PA.

Nedėlinis Darbo Žmonių
Laikraštis.

"VIENYBE"

Išleidžiamas Kaune. Eina penkti metai.

Kiekviena numeryje šie skyriai: Tikybos ir doros klausimai. Bažnytinės ži- nios. Aiškinama svarbiau- sieji lietuvių gyvenimo rei- kalai. Blaivybės dalykai. Plačiai rašoma apie ukę ir kooperaciją. Turgaus žinios. Valstijos Dumos ir valdžios veikimas. Daugybė žinių iš Lietuvos ir visų pasaulio kraštų.

Visa rašoma labai aiškiai ir suprastinai.

"Vienybė" nemažas laik- raštis, išeinąs kas nedėlia, turįs 10 lakštų talpnios spau- dos, tekaštuoja su prisiunti- mu metams Lietuvoje 2 rub- liu, Amerikoje 3 rubliai.

Adresas: Kaunas "Vieny- bė" redakcija.

Užkrečiamųjų limfomų ligų išsipletojimo būdai ir kova su jomis.

ir t. t. Su karantino pagalba, pasiūkus tulkon policiją ar kariūnė, buva pertraukiama žmonių susisėjimai ir apskaitimas pramonijos daiktams. Dažnai atsieina saukti tulkon policiją ar kariūnė, kur randasi epidemija veiksmams sanitariškų sąlygų įvykdinimui. Taigi karantinas yra panaudojama netik ant sausumos, bet ir ant vandens netoliese nuo uostinio miesto ar salos, prie upių uostų ir t. t. Karantinas atsižymi tuo, kad žmonės atvažiuojantieji nuo liga užkrėstos apygardės ar rajono ir norintieji pervaziuoti karantina apjuosto rajono ar viešpatystės ruožų tam tikram laikui buva sulaikomi peržiūrėjimui ir atskirumui sergančių nuo sveikų žmonių. Karantino laikas skiriasi pagal ligą — nuo kelių dienų iki savaičių ir daugiausia. Ant sausumos karantinas paprastai buva apjuosiamas policijos bariais ar kariūnių kordonais ir sergantiems buva parengiamas laikini ligonbučiai. Karantinas ant vandens buva visai nušalinai arti uostinio miesto ant salos, kur yra pastatoma tam tikros arčios svetainės ir atskiri ligonbučiai su eilėmis visokių viršinių ir gydytojų. Beto dar yra didelės krautuvės priemonių prekinių. Paskutiniu laiku prijungta dar laivų, prekių ir net visų pasažierių dizinfektavimo stotis. Panašios įstaigos užlaikymas atsieina gana brangiai kiekvienai valstybei, o nauda iš to tokia, kad ji trukdo susisėjimą ir pramonę ir vargina tų vietų gyventojus, kur karantinas randas, — neretai dargi net tie patys kariški kordonai seniausio būdavo epidemijos išplitimo priežastis. Ir tik paskutiniu laiku įvedus "Drakonišką dizinfektavimo taisyklę" — karantinas, ypač antjūrinis aiškiai pasirodė naudingas.

3. Dizinfektavimas. Dizinfektavimo tikslas yra tame, kad juomi užkrečiamos ligos antkritis išsigaivės iš žmogaus kūno laukan, tam tikrais chemiškais elementais ar fizišku būdu panaikinti ir žmogaus išmatas, jo daiktus ir vietą, kurioje jis randas, padaryti nepavojingais kitiems. Šale to dizinfektavimas iš dalies išnaikina negerą ir nemalonų kvapą; gera dizinfektavimo priemonė savo veikime privalo nekenkti žmogui; negadinti daiktus ir ligos antkritis sunaikinti. Mes turime labai daug aštrių dizinfektavimo priemonių, kurios benaikindamos antkritis užnuodija žmogų ir sugadina reikalingus jam daiktus, todėl tokios dizinfektavimo priemonės nevisuomet tinka, nevisuomet jas galima panaudoti. Dizinfektavimai turi būti pigūs, geri ir visiems prieinami.

Dizinfektavimu pasinaudojama nuo neatmenamų laikų; nors savo pradžioje jis buvo labai primitiviškas, neištolbulinis ir nevisuomet davė gerą pasekmę, kaip sakysime, deginimas namų, užkrėstų ligos antkriū, su visais jame daiktais: rūkimas, sukurimas ugnies ant gatvės, prie kurios praeivis turėjo gerai išsiruškinti pirma negu jis galėjo iš ligos užkrėstos apygardės pereiti sveikon. Ir daugelis kitokių nesumaningų ir į burtus panašių veiksmų daryta, bet tai visgi buvo principas limfomoms ligoms užbėgti kelią ir apsaugoti nuo jų kitus.

Tik nuo 1889 metų, dizinfektavimui padėta mokslinės pagrindis ir nuo to laiko dizinfektavimas skaitoma kuone vienatiniu ir tikriausiu būdu užkrečiamą ligą sulaikyti nuo platinimosi.

Paprastaisiais dizinfektavimo būdais, kaip jau sakiau, yra du: I). Chemiškieji elementai ir II) fiziškais būdais. Šiandien dažniausiai vartojami tuo tikslu chemiškieji elementai yra šitie ir šitokie būdai.

1. a) Formaldehidė arba Formalinė: yra vienas geriausių ir veikliausių ir dažniausiai vartojamas dizinfektavimui kambarių. Bet formaldehidė dujos veikmė nėra užtektina tvarslams, sienikams ar priegalbams, nes duja negali giliai įsigauti. Iš kambario ligonį išnešus, plyšiai ir skylės languose išklijuojama popiera. Visi daiktai, kurie buvę kambarėje padiriekiami ar išskabinama ant pertiestų virvių ir formaldehidė duja per raktą sklędė duryse tam tikrais prietaisais yra įleidžiama dizinfektuojamam kambarin, arba šita duja yra padaroma formaldehidė šildant. Formaldehidė duja yra tuo labiau naudinga ir pagėdijama, kad ji nepakenkia daiktams. Per raktą sklędę dujų prileidus, sklędė buva užklijuojama ir kambarys paliekama dujų veikmė 6 ar 10 valandų; paskui atidaroma duris ir langai kambario išvėdinimui.

b) Sėra — (Sulphur). Seniausios vartota labai dažnai, nudenį ji mažiaus, nes jos vietą užėmė formaldehidė. Sėra yra vartojama deginant dizinfektuojamame kambarį taip, kad formaldehidė tik su tuo skirtumu, kad ji dedama indan su vandeniu, uždegama, uždoroma kambarys ir paliekama kokiam dvylikai valandų; juo kambarys yra dregnesnis, tuo sėros veikmė buva didesnė. Išrūkus kambari atidaroma duris ir langai ir kambarys išvėdinama. Sėra tuomi yra nelabai geistina, kad ji išdalies gadinia daiktus.

c) Hydrocyaninis rūkštis. Šitos rūkštis duja naikina netik ligos antkritis, bet ir kirminus — vabalus ir t. t., iš tos tai priežasties šiandien kas kart daugiau ta rūkštis naudojama.

d) Sublimatas. Ilgus laikus buvo garbinamas kaip veikliausias dizinfektatas dėl jo didelio galėjimo užmušti ligos antkritis; bet juomi nevisuomet galima pasinaudoti nes jis nekuriuos audinius suplėtomai arba ir visai sugadina. Nors, tiesa, jo didelis galėjimas užmušti ir naikinti antkritis yra dar didelis net ji praskiedus įmant sublimato vieną dalį ant 15.000 dalių vandens.

e) Karbolinė rūkštis. Irgi yra labai veikli ir plačiai vartojama praskiesta nuo 98 iki 90 vandens dalimis (t. y. 2% iki 10%); toji rūkštis virto tuom populiariškesne, kad jį nesuplėtomuoja drabužių ir užmuša smarvę, todėl ji yra dažniaus vartojama negu sublimatas.

f) Kreolinas. Ganėtinai veiklus ir aštrus; jį vartojama dažniausiai dizinfektuojant skedyną, rūsius, pašalius ir kitas nušalusias vietas.

g) Kalkės (Vapna). Gal bus populiariausiu dizinfektatu, nes jos visur vartojama kaip pigiausias dizinfektavimo būdas. Ypatinai dizinfektuoti ir limfoma liga užterštus žemės apvalymus.

Daugelis dar yra kitokių chemiškų dalykų, kurie nemažesnę rolę vaidina dizinfektavime už aukščiausio paminėtų, bet manau, kad pakaks ir paminėtų gerai su jais apsipažinus ir išmokus sumaniai su jais apsieiti. Reikia paminti ir tai, kad tie dizinfektatai turi dar savyje nuodijimo ypatybę ir lengvai gali nusinuodinti žmogus nemokantis su jais priderančiai apsieiti; todėl pirma, negu norėtum juos vartoti, pasiklausk gydytojo patarimo kaip su jais apsieitina.

Toliau bus.

Laiškas Redakcijai.

Mansfield, Pa.
Jan. 4, 1912.

Gerbiamoji Redakcija! Meldžiu Jusų gerbiamojo laikraščio skiltyse patalpinti šį mano padėkos laišką: — Per Kalėdas susirinkime šv. Jono draugijos, Scranton, Pa., paaukojo \$50.00 man, kaip neturtingam mokiniui, kad toliau varėčiau pradėtą mokslą. Už tokią širdingą užuojautą manęs lai buna minėtajai draugijai didelis "ačiū".

Su pagarba
Leonas Lastauskas,
State Normal School
mokinys.

Redakcijos Atsakymai.

Antanui Enčauskui ir Juozui Barzdaičiui, Scranton, Pa. Tamstų pačtas nesuranda ir laikraštis grįžta atgal. Prišiuskite geresnius adresus.

A. Danisevičiui, Mahanoy City, Pa. — Gavome. Tilps sekanciam numerij.

Reikalingas vargonininkas.

Tuojaus nuo pradžios Sausio mėnesio š. m. reikalingas lietuvis vargonininkas prie lietuviškos parapijos Maspeth'e, New York. Algos \$40.00 mėnesiui ir įeigos. Turi mokėti vesti chorą ir subatomis padėti mokinti vaikus.

Kreipties šiuo antrašu:

Rev. N. J. Petkus,
Hull ave & Remsen Pl
Maspeth, L. I. N. Y.
(701)

LAISVĖ.

Jei žmonės turi liuosybę mįslyti, jie privalo taipogi turėti liuosybę ir veikti. Jei tu neveiki taip, kaip tavo protas liepia, anaipol jau neesi laisvu žmogum, bet tik vergu. Jei protas tau pataria pamesti neturinius blogus įpročius, o tu neklausai, netrukus pasijusi aršiausiam padėjime. Išnaudok vidurinius nesirūpinamas prie pirmų simptomų juos pagydyti, o greit pasigailėsi. Nau dodamas gi Trinerio Amerikonišką Elixirą iš Bitter Vy no ūmai juos palengvįsi. Turėsi užganėdinimą, kad pasielsi išmintingai. Naudok tą gyduolę netekęs apetito, apsilpime, nervų suirime, galvos sūpėjime, turint negerą skonį po valgiui, žarnų ir pilvo ligose. Ji gelbsti taipgi daugelyje moteriškų ligų. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

b) Sėra — (Sulphur). Seniausios vartota labai dažnai, nudenį ji mažiaus, nes jos vietą užėmė formaldehidė. Sėra yra vartojama deginant dizinfektuojamame kambarį taip, kad formaldehidė tik su tuo skirtumu, kad ji dedama indan su vandeniu, uždegama, uždoroma kambarys ir paliekama kokiam dvylikai valandų; juo kambarys yra dregnesnis, tuo sėros veikmė buva didesnė. Išrūkus kambari atidaroma duris ir langai ir kambarys išvėdinama. Sėra tuomi yra nelabai geistina, kad ji išdalies gadinia daiktus.

c) Hydrocyaninis rūkštis. Šitos rūkštis duja naikina netik ligos antkritis, bet ir kirminus — vabalus ir t. t., iš tos tai priežasties šiandien kas kart daugiau ta rūkštis naudojama.

d) Sublimatas. Ilgus laikus buvo garbinamas kaip veikliausias dizinfektatas dėl jo didelio galėjimo užmušti ligos antkritis; bet juomi nevisuomet galima pasinaudoti nes jis nekuriuos audinius suplėtomai arba ir visai sugadina. Nors, tiesa, jo didelis galėjimas užmušti ir naikinti antkritis yra dar didelis net ji praskiedus įmant sublimato vieną dalį ant 15.000 dalių vandens.

e) Karbolinė rūkštis. Irgi yra labai veikli ir plačiai vartojama praskiesta nuo 98 iki 90 vandens dalimis (t. y. 2% iki 10%); toji rūkštis virto tuom populiariškesne, kad jį nesuplėtomuoja drabužių ir užmuša smarvę, todėl ji yra dažniaus vartojama negu sublimatas.

f) Kreolinas. Ganėtinai veiklus ir aštrus; jį vartojama dažniausiai dizinfektuojant skedyną, rūsius, pašalius ir kitas nušalusias vietas.

g) Kalkės (Vapna). Gal bus populiariausiu dizinfektatu, nes jos visur vartojama kaip pigiausias dizinfektavimo būdas. Ypatinai dizinfektuoti ir limfoma liga užterštus žemės apvalymus.

"Feeling Better Already Thank You!"

Mielai aš paklausiū Jusų patarimo ir išitrynau su

Dr. Richter'io Pain-Expelleriu.

Dingo skandėjimas kakle ir diegimas šone, jaučiuos visiškai gerai. Privalo būti kiekvienos šeimos šepojė. Sergėkis nuo pamėgdžiotų. 25c. ir 50c.

P. AD. RICHTER & CO., 218 Pearl Street, New York.
Richter'io Congo Pille yra geros nuo vidurių skausmų. 25c. ir 50c.

DR. ALEX. O'MALLEY
(SPECIJALISTAS)

RUPTURA

Greitai, Sveikai, Galutinai

RAISICIAI PRASALINAMI ANT VI-SADOS.

Visiškas rupturos išgydymas užtikrintas (bile lyties) seniems ar jauniems, nežiurint, kaip ilgai užsisėjęs, be jokių peilio piasutymų.

Dr. O'Malley'o nauja gydymo metoda tikrai yra LIUOSA nuo visų pavoju. Nėr piasutimų, nėr skandėjimų, nėr operacijų. Nereikia apleisti darbą. Nereikalauja raščių kada jau išgydytas.

Užganėdinimas užtikrintas. Dėkingi aprašymai ir paliudijimai, nuo dėkingų žmonių. Daugiau kaip 500 ligonių praeciais metais ISGYDYTA.

Dėkingumo paliudijimai nuo dėkingų žmonių.

Skaityk, ką sako išgydyti Pacientai apie Dr. O'Malley'a.

Unijos Doku užveždėtojas Raubso Kasyklų, Luzerne, Pa. sako:

Courtdale, Pa., Nov. 26, 1911.

Brangus Dr. O'Malley:

Aš rašau Tamistai šį laišką, kad pranešti Tamistai, jog aš rekomenduoju Tamistai kiekvienam rupturą sergančiam; kadangi aš buvau baisiam padėjime, bet nuo Tamistos vaisty likau visiškai išgydytu. Aš duodu pavėljimą pavartoti mano vardą, kad ir kiti ligoniai gali būti išgydytais.

Ad. Kutenberger,

Box 131, Luzerne, Pa.

Mr. Thos. Curry, Lehigh Valley Mainų Mekanikų Meistras, pasako svarbią istoriją tėvams. Štai ką jis sako:

PLAINS, PA., NOV. 1, 1911

Brangus Daktare:

Aš noriu Jums padėkoti, ką Jus esat padarę mano vaikams, abudu išgydė nuo rupturos: vienas vaikas dvejų metų (gimęs su rupturą) ir kitas devynių metų senumo. Jie dabar yra abudu sveiki ir nešioja raščių; yra stiprūs ir dirktų ir tiklėk man, aš dabar esu laimingas tėvas.

Su godone

Thos. Curry.

Gera žinoma Klerka Išgydytas.

Aš gavau patrukimą (rupturą) kilnodamas bakus kuomet aš tarnavau krautuvėje. Aš emiau Dr. O'Malley'o vaistus ir dabar esu jau išgydytas nuo rupturos, kuri vargino mane per kelis metus. Aš gėsiu pasakyti kiekvienam rupturą sergančiam žmogui, kaip aš labai esmi dėkingas Dr. O'Malley'ui už jo stebuklingą išgydymą.

J. Rudolph,

30 E. Northampton st.

Wilkes-Barre, Pa.

Prisiųsk 2c. markę mano veltui gaunamai iliustruotai knygai apie Rupturą.

Dr. Alex. O'Malley

Ofisas: 158 S. Washington st.

Wilkes-Barre, Pa.

Ten, kur galite rašyti ir kalbėti lietuviškai.

AR MOKI ANGLISKAI KALBėti?

Dabar Laikas Mokintis!

Geriausius rankvedėlius ir kodynus galite gauti, iš kurių pats per save lengvai ir pigiai būdu galite išmokinti angliskai kalbėti, tik nereikia pinigų.

1. ANGLISKOS KALBOS VADOVELIS. Sutaisė J. Laukis, trečia pataryta laida, psl. 94, kaina 25c.

2. RANKVEDIS ANGLISKOS KALBOS. Pagal Ollendorff'a, Harvejo, Maxwell'io ir kitus, sutaisė J. Laukis, psl. 307, kaina \$1.25

3. KAI RASTI LAISKUS, lietuviškai ir angliskai kalbėti. Sutaisė J. Laukis. Šioje knygoje yra daugybė laisvų visokių reikalavimų ir atsitiktinių abejonų kalbose. Psl. 293, kaina 75c.

4. KISENINIS ZODYNELIS, lietuviškai-angliskai ir angliskai-lietuviškai kalbų. Teipa apie 18.000 žodžių, parankus neiotis kiekvienoje. Psl. 151, gražuose audimo apdarose, kaina 65c.

5. ZODYNAS lietuviškai-angliskos ir angliskai-lietuviškai kalbų. Sutaisė A. Lalis, dale 1 turi pusl. 439, dale 2 turi pusl. 815, ytyki 1274 puslapių, graži ir drutai apdaryta, kaina \$6.00

Užsiskaitant virš minetas knygas, kartu reiki ir pinigų priėjimui, o jeikas pristatino iš apmokėjimo. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS

812-814 33rd St. CHICAGO, ILL.

Stiprus, Sveiki Plaučiai

daug geriau atsilaiiko prieš nusišaldymą negu silpni plaučiai. Kosulys, tankus spiaudymas, sunkumas ant krūtinės ir sunkus kvėpavimas yra tatau plaučių silpnumo apsiereikimai. Reikia stengties juos sustiprinti, vartojant

SEVEROS BALSAMAS PLAUCIAMS

(Severa's Balsam for Lungs)

Dvejopo dydžio: 25c. ir 50c.

Gyvasties apdraudimas atsakytas

daugeliui sveikais atrodančių žmonių, bet kuriuos gydytojai apžiūrėję rado jų inkstus ar kepenis ne visai sveikus esant. Tą tečiaus galima išgydyti, jei laiku vartojus

SEVEROS

Gyduoles inkstams ir kepenims
(Severa's Kidney and Liver Remedy)

Pageltusios akys ir veidas, papurtę paakiai, tankūs galvos skandėjimai, galvoj užimas, šalti sąnariai, nugaros skandėjimai, sutinusios kojos ir drumzlinas skapumas aiškiai rodo, kaip reikalinga šios gyduolės vartoti, kad išsigydytų.

Kaina 50 ir \$1.00

„Neturiu Apetito“

yra tai tankus pasiskundimas žmonių, sergančių nevarškumu. Nuo šitos ligos galima išsigydyti, apietas pataisyti ir daug kitokių nesmagumų prašalinti vartojant

SEVEROS

Skilvinis Bitteris
(Severa's Stomach Bitters)

Kaina \$1.00.

Severos Gyduolės parduoda visur aptiekose. Neimkite kitokių. Jei negalite gauti jų pas save ant vietos, rašykite tiesiai žemiau paduotu adresu:

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Juozas Szukis, Geriausias Lietuvis FOTOGRAFISTAS,

Naujas Telefonas 1070—R.

20 E. Market at, Wilkes-Barre, Pa.

J. F. GILLIS

Pas ji galima gauti visokių tokių, bėdų, stiklų, nuodų, liampų ir visokių virtuvės reikalingų daiktų Yra iš ko pasirinkti. Ateikite persitikrinti.

102—104 S. MAIN ST.,
WILKES-BARRE, PA.

—NAUJA KNYGA—

BIBLIJA

arba šv. Raštas išleistas. Tik vienas šitas šventraštis yra katalikiškasis.

Kaštuoja \$2.15 persiuntmui.

Adresas:

REV. S. PAUTINIUS,

SHEENANDOAH, PA.

Vienatinis Lietuvis Kostumeriszkas KRIAUCIUS ATHOL'E

Siuva Visokių Vyriškų ir Moteriškų Rūbus. Kiekvienam pritaikau pagal jo norą ir pasiuvu pagal naujausias madas. Išplauu, išvalau, išprodu ir sutaisau senus vyriškų ir moteriškų rūbus ir iš senų padarau kaip naujus.

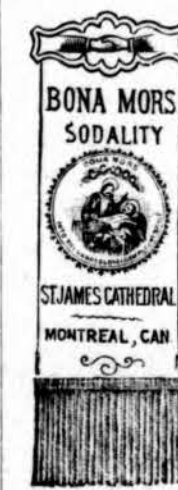
VISĄ DARBĄ GVARANTUOJU.

Iš aplinkinių miestelių atvažiuavusiems užsietilios siutus, apmoku kelionės lėšas neviršiau 75c.

Reikale kreipkitės pas savo tautietį: o busite užgandinti.

PETRAS BUZEVIČIUS,

252 SOUTH ST., ATHOL, MASS.

R.H. Morgan

Išdirbėjas Kepurių, Kukardų, Vėliavų, Antspaudų, Karpy ir kitų tam panašių dalykų.

Reikalauk Kata-

liogo.

R. H. MORGAN,

13 N. Main St.,

SHEENANDOAH, PENN'A.

UNION TICKET AGENCY.

Seniausia Lietuviška Banka SCHAUBER ir Visoje Aplinkinėje.

Agentura Laivavozėm ant Geriausių Linijų.

Siunčia pinigų kas dien iš visos da-

tos svetio; taipgi perka ir išmaino A-

okius pinigus. Išdirba visokių docu-

mentus Amerikos ir Lietuvos teismuose.

Ofisas atidarytas kas dien nuo 8-tos

ryto iki 9-tos val. vak.

Nedėlioje: nuo 10-tos iki ryto iki 5-tai

andai vakare.

Adolf Blau,

Union Ticket Agency,

603 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

Taipgi turime savo krautuvėje dau-

gybę visokių maldaknygių ir svietiškių

nygių visokiose kalbose.

TELEFONAI: Naujas 303 — Bell 663.

"Draugo" Redakcijoje galima gauti šios knygos:

No. 1. Degtinė. Vienaveiksmis seos

vaizdelis. Iš lenkų kalbos vertė A. Vėgėlė. Labai puikus ir

lengvas veikalėlis scenai.

Kaina 10c.

2. Katriutė. Triveiksmis dramos

paveiksliškis. Paimta iš liaudies

gyvenimo. Iš lenkų kalbos vertė A. Vėgėlė. Kaina

10c.

3. Trumpas Katekizmas. Leng-

vas ir prieinamas būdas vai-

kams pramokti katekizmą. Kai-

na

10c.

4. Fabiolė. Vytautas. Kas nori ži-

noti krikščionystės įdomią pra-

džią teskaito šią garsiąją kny-

gą. Kaina

